

Kommitté 9: Ekonomi, företagande, miljö, energi och klimat

**Motioner:
Energi och klimat**

Centerpartiets partistämma 29 september - 1 oktober 2023

Centerpartiet

Innehållsförteckning

Yttrande Partistyrelsen	3
Att-satser från partistyrelsen	12
Att-satser som behandlas i annan kommitté	12
Förslag till beslut: Bifall.....	13
Förslag till beslut: Besvarad.....	14
Förslag till beslut: Avslag	16
Reservationer Partistyrelsen.....	17
Att-satser.....	18
9.1 Plug-and-play-solpanelanläggningar för Sverige	23
9.2 Handla för vårt klimat - i EU och globalt.....	24
9.3 Slopa klimatklivet.....	26
9.4 Förenkla anslutning av ny elproduktion.....	27
9.5 Inget utsläppsrättskrav för användning av spillvärme i fjärrvärmenätet.	28
9.6 Vattenfall bör i första hand ha ett samhällsansvar för energiförsörjningen i Sverige, i andra hand ett kommersiellt uppdrag.	29
9.7 Utveckling av energipolitik - fjärrvärmens möjligheter	30
9.8 Låt en rättmätig del av naturresursernas värden medverka till lokal och regional utveckling!.....	32
9.9 Främja lokal lagring av elenergi	33
9.10 Geografiska Energigemenskaper - en resurs för framtiden och lokal utveckling	34
9.11 Motion om att utlysa klimatnödläge.....	36
9.12 Solceller i känsliga områden.....	37
9.13 Strategiska kraftinvesteringar i storstadsregioner	39
9.14 Energigemenskaper och virtuella nät.....	39
9.15 Motion om att klimatssmarta arbetsmaskiner.....	40
9.16 Motion om havsvind och regelverk för att ansluta elnäten till våra grannländer	41
9.17 Motion om att fånga in och lagra koldioxid med hjälp av stenmjöl av basalt	42
9.18 Motion om vindkraftsparker som kan bidra till syresättning och marint liv i Östersjön	43
9.19 Sverigepriser på el.....	44
9.20 Motion om att använda offentlig upphandling som ett kraftfullt verktyg för klimatomställning.....	45
9.21 Utbyggd kraftvärme säkrar elproduktionen	47

9.22 Sätt upp solpaneler på större parkeringar.....	48
9.23 Motion om bränsle och återbetalning inom jord- och skogsbruk	49
9.24 Motion om sänkt skatt på kraftvärmeverk och utöka inciktament för mer pyrolys	49
9.25 Tillåt och tillgängliggör förnybara drivmedel.....	51
9.26 Inför en ersättning för biokol	52
9.27 Flyttad att-sats från Motion 6.14 Hav och sand - hand i hand.....	53
9.28 Flyttad att-satser från Motion 9.40 Motion om en mer hållbar plastanvändning	54

1 Yttrande Partistyrelsen

2 Inledning

3

4 Läget för klimatet är akut. IPCC:s rapporter har i decennier larmat om den farliga utveckling som är
5 pågående, och som har potential att oåterkalleligt ändra livet på vår jord som vi idag känner det. Det
6 är bråttom. Utsläppen måste minska betydligt snabbare än de gör idag. År 2019 röstade
7 Centerpartiet för en resolution i Europaparlamentet för att utlysa klimatnödläge i EU. Resolutionen
8 antogs och satte tonen för reformeringen av EU:s klimatlagar som följde av den gröna given och
9 påföljande lagpaket vid namn "Fit for 55" som ska säkerställa att vi skyndar på
10 utsläppsminskningarna i hela EU. Även om det symboliskt kan vara viktigt att utlysa klimatnödläge
11 kommer Centerpartiet i första hand fokusera på att agera som att vi befinner oss i det klimatnödläge
12 vi faktiskt gör. Det betyder att vi outtröttligt kommer att påverka politiken där vi kan, från det lokala
13 – till det globala – för en mer ambitiös klimatpolitik.

14

15 Minskade koldioxidutsläpp

16

17 Arbetet med att förhandla fram EU:s nya lagstiftning om koldioxidinfångning pågår och Centerpartiet
18 är med och leder det arbetet i Europaparlamentet. Lagstiftningen kommer att ställa upp ett ramverk
19 för att bestämma vilka sätt att binda koldioxid som kan anses hållbara och berör såväl naturliga
20 kolsänkor som de skogliga och produkter som trähus, samt de industriella – det vill säga när koldioxid
21 avlägsnas från avgaser eller tas bort direkt från atmosfären via en industriell process. Centerpartiets
22 mål med lagstiftningen är att den ska öppna upp för en negativ utsläppshandel i EU.

23

24 Att framställa biokol kan bidra till en ökad kolsänka. Att öka kolinbindningen är ett viktigt
25 komplement för att nå våra klimatmål, utöver att förebygga nya utsläpp. Centerpartiet har länge
26 varit drivande för att få på plats ett system som ska ge stöd för tillverkning av biokol. När ett system
27 för bio-CCS tog sin form under JA-samarbetet arbetade Centerpartiet för att också biokol skulle
28 inkluderas i det föreslagna driftstödet. Centerpartiet arbetar därtill för att få på plats ett system för
29 handel med minusutsläppsrättigheter på EU-nivå. Vi vill att värdet av ett minusutsläpp ska prissättas
30 på EU-nivå eftersom klimatvinsten är gemensam. Precis som det ska kosta att släppa ut ska den som
31 bidrar med en klimatnytta och genererar minusutsläpp också tjäna på det. Partistyrelsen är av
32 uppfattningen att ersättningen för den som genererar ett minusutsläpp genom tillverkning av biokol
33 eller med annan metod ska vara kopplad i första hand till priset på utsläppsrätter. Till dess att ett
34 system finns på plats kan det nationella koldioxidpriset eller omvända auktioner för minusutsläpp
35 vara vägledande.

36

37 Centerpartiet har de senaste åren varit med och drivit igenom storskaliga satsningar på teknik för
38 minusutsläpp. Det finns studier som visar på hur spridning av stenmjöl på jordbruksåkrar kan vara ett
39 effektivt sätt att fånga in koldioxid från luften. Vilken teknik som ska användas för att åstadkomma
40 minusutsläpp anser dock partistyrelsen är upp till företag och myndigheter, inte till politiken.

41

42 Ett stort hinder för spridningen av den gröna tekniken är de globala logistikkedjornas komplexitet. Ett
43 vindkraftverk innehåller cirka 9 000 komponenter som handlas i värdekedjor som kan sträcka sig över
44 hela världen. Det betyder att även små tariffer eller avgifter som läggs ovanpå varandra kan få stor
45 betydelse för slutkostnaden. Att ta bort tullarna för klimatvänliga produkter kan därför ha stor effekt.
46 Det kan göra produkten eller tjänsten billigare för konsumenten och kan därmed bättre konkurrera
47 ut produkter som smutsar ner mer. På partistämman 2021 tog Centerpartiet beslut att verka för
48 sänkta tullar för grön teknik i programmet *En grön ekonomi för fler företag och jobb*, för att påskynda
49 spridningen av hållbara alternativ världen över. I valrörelsen var vi aktiva i frågan om att ta bort
50 internationella handelshinder för klimatsmarta varor och tjänster och tog ställning för att EU ska
51 driva på för ett sådant avtal mellan WTO:s medlemsländer. Centerpartiet är i det stora hela drivande
52 för fler frihandelsavtal och vill att EU ska vara drivande för detta.

53

54 Den senaste raden av kriser som pandemi och krig i Europa har satt den europeiska
55 motståndskraften högt upp på dagordningen, med aspekter som ökad självförsörjning eller strategisk
56 autonomi i centrum. Diskussionen om strategisk autonomi handlar ofta om att på olika sätt förhindra
57 att Europa blir för beroende av andra länder när det kommer till vissa varor och tjänster.
58 Centerpartiet anser inte att en europeisk strategisk autonomi som bygger på att all tillverkning ska
59 tas tillbaka till EU är en effektiv väg att gå. Det är viktigt att skilja på åtgärder för att bygga ett
60 motståndskraftigt EU som står pall för kriser, och åtgärder för att bygga handelsmurar för att ensidigt
61 skydda europeisk industri från konkurrens. Vi vill öka den strategiska autonomin för vissa
62 samhällsviktiga varor och tjänster samtidigt som vi diversifierar handelskedjorna – utan att bidra till
63 att öka protektionismen.

64

65 Rådet och Europaparlamentet har nått en preliminär överenskommelse om
66 gränsjusteringsmekanismen för koldioxid (CBAM), som innebär koldioxidtullar för import av bland
67 annat järn, stål och vätgas till EU. Syftet är att skapa ekonomiska incitament för länder utanför EU att
68 prissätta koldioxidutsläpp, stärka den europeiska industrins konkurrenskraft och samtidigt minska
69 risken för att europeiska företag flyttar sin produktion utanför EU för att slippa betala för
70 utsläppsrätter. Parlamentet har aviserat att man ämnar inkludera plast och kemikalier till år 2026,
71 och samtliga sektorer inom EU:s system för utsläppshandel till 2030. Centerpartiet verkar för att EU:s
72 gränsjusteringsmekanismen för koldioxid även ska gälla plast.

73

74 Plast omfattas sedan tidigare av EU:s utsläppshandel, då oljeraffinering samt tillverkning av
75 kemikalier/plastomvandling ingår. I den stärkta handeln med utsläppsrätter som Centerpartiet var
76 med och förhandlade klart i slutet av förra året ökar antalet utsläpp som omfattas av världens största
77 klimatverktyg kraftigt. Centerpartiet har i förhandlingarna varit pådrivande för höjda ambitioner och
78 för att fler sektorer ska ingå. Från 2028 (men med en möjlighet till opt-out fram till 2030) kommer
79 hela livscykeln för plast att ingå, inte enbart den producerande fasen. Partistyrelsen välkomnar att så
80 sker, och Centerpartiet kommer arbeta för att möjligheten till opt-out mellan 2028 och 2030 stryks.

81

82 Klimatklivet är ett statligt stöd som beviljar ansökningar till grön teknik för att påskynda
83 omställningen till fossilfrihet. Såväl företag, kommuner, regioner och organisationer i hela Sverige
84 kan ansöka om stöd enligt principen största möjliga klimatnytta per investerad krona.

85 Naturvårdsverket räknar med att Klimatklivet bidrar till en årlig minskning av växthusgasutsläppen
86 om 2,6 miljoner ton varav 70–90 procent sker i Sverige. Centerpartiet anser att det är viktigt att alla
87 våra statliga stöd är effektiva och styr mot avsedda mål. Vi har därför sett till att bidra till de viktiga
88 reformer av Klimatklivet som behövdes, i förhållande till hur systemet från början var utformat.
89 Informationsinsatser som användes för exempelvis klimatångestterapi skrotades på Centerpartiets
90 initiativ. Stödet har tidigare beviljat ineffektiva åtgärder, men med de skärpningar som genomförts
91 går stöd nu till viktiga reformer inom jordbruket, till laddstolpar i hela landet och
92 energieffektiviseringsåtgärder. När Konjunkturinstitutet kallar stödet ineffektivt är det i förhållande
93 till ytterligare ökning av bensin- och dieselskatten. Partistyrelsen är positiv till Klimatklivet då vi
94 anser att det är viktigt att staten, tillsammans med näringslivet, investerar i morgondagens gröna
95 tekniker för att påskynda omställningen, minska fossilberoendet och säkerställa efterlevnaden av
96 våra klimatmål. Vi är samtidigt alltid beredda att se över regelverket för att säkerställa att pengarna
97 används effektivt.

98

99 Den offentliga sektorn har stora möjligheter att påverka klimatomställningen och miljöarbetet i en
100 mer hoppfull riktning. Varje år upphandlas varor och tjänster för hela 800 miljarder kronor. Samtidigt
101 lämnar koldioxidutsläppen och resurseffektiviteten från offentlig sektor mycket i övrigt att önska.
102 Centerpartiet vill att det offentliga ska bidra mer än vad görs i dag. Det gäller allt från miljökrav i
103 upphandling till matsvinn i offentliga kök och gröna tak på offentliga byggnader.

104

105 Upphandlingsmyndigheten är en kunskapsmyndighet som kan bidra med att
106 tillhandahålla kunskap om hållbara offentliga affärer och att i samverkan med andra
107 bidra till utvecklingen mot en cirkulär ekonomi och ett fossilfritt samhälle. Upphandlingsmyndigheten
108 har i uppdrag att stärka och utveckla den offentliga upphandlingen så att den i ökad utsträckning
109 bidrar till omställningen till en cirkulär ekonomi. I uppdraget ingår även att
110 Upphandlingsmyndigheten ska stärka det befintliga stödet till upphandlande myndigheters arbete
111 med fossilfri och cirkulär upphandling. Myndigheten ska vidareutveckla och fördjupa vägledning
112 inom alla delar av inköpsprocessen. I myndighetens handlingsplan ingår bl.a. att sprida kunskap och
113 driva opinion, genom egna och andras kanaler, för att höja kunskapsnivån om upphandling som
114 främjar cirkulär ekonomi och ett fossilfritt samhälle, med mål att påverka till beteendeförändring hos
115 upphandlande organisationer och dess leverantörer. Partistyrelsen ställer sig positiva till
116 Upphandlingsmyndighetens uppdrag, men anser att Upphandlingsmyndigheten tydligare bör få i
117 uppdrag att praktiskt handleda och stötta de handlande myndigheterna i klimatomställningen.
118 Partistyrelsen anser också att de myndigheter som genom sin upphandling har stor klimatpåverkan
119 ska få i tilläggsuppdrag att söka samverkan med andra offentliga aktörer när det gäller att ställa
120 klimatsmarta krav i sin upphandling och att årligen åiterrapportera om sådan samverkan.

121

122 Utsläppen från arbetsmaskiner ökar och utgör idag runt 7 procent av de totala nationella utsläppen.
123 Denna trend måste vändas. Samtidigt har de en lång livslängd och investeringar i nya arbetsmaskiner
124 är kostsamma om de sker i förtid. Det är därför som Centerpartiet varit drivande för att det ska bli
125 möjligt att söka stöd inte bara för elektrifieringen av arbetsmaskiner, utan också för att använda mer
126 hållbara drivmedel i befintliga arbetsmaskiner. Vi behöver ta ytterligare steg och skala upp
127 omställningen av arbetsmaskinerna, inte bara för klimatet, utan också för att påskynda utfasningen

128 av fossila källor och göra oss oberoende av skurkstater. Centerpartiet har länge förespråkat
129 införandet av en biopremie, där staten bekostar mellanskillnaden mellan det fossila och biobaserade
130 bränslet. Partistyrelsen anser att det vore bra att öka samverkan kring större upphandlingar av
131 arbetsmaskiner som kan framdrivas av biodrivmedel, då det skulle kunna bidra till minskade
132 kostnader. Att genomföra en kostnadseffektiv omställning är prioriterat för Centerpartiet.

133

134 En grundläggande aspekt av Centerpartiets klimatpolitik är att vi ska fasa ut de fossila energikällorna
135 och ersätta dessa med hållbara alternativ. Centerpartiet anser att det ska löna sig att tanka och köra
136 förnybart i hela landet. Att säkerställa att mer hållbara alternativ till fossila drivmedel finns
137 tillgängliga och är ekonomiskt konkurrenskraftiga är en bättre väg att gå än att subventionera fossila
138 drivmedel. Centerpartiet verkar för att fasa ut fossila subventioner och öka investeringar i grön teknik
139 som kan bryta fossilberoendet. Det är viktigt att subventioner till fossila bränslen fasas ut så snart det
140 är möjligt, så att utsläppen bär sina fulla miljökostnader. I vissa fall kan det vara nödvändigt att
141 utfasningen av fossila subventioner går hand i hand med stöd till hållbara alternativ. Vi vill göra gröna
142 investeringar enklare och mer lönsamma. Centerpartiet verkar för att det ska vara
143 konkurrensneutralt att välja fossilfria alternativ inom de gröna och blå näringarna.

144

145 Centerpartiet anser att förutsättningarna för alla förnybara drivmedel samt för fordon som kan
146 tanka dessa drivmedel, inklusive rena sådana som till exempel E100 och B100, måste stärkas. Ren
147 etanol klassificeras i dagsläget som odenaturerad etanol. För att undgå alkoholskatten måste
148 etanolen denatureras delvis eller fullständigt. Denaturering av etanol

149 sker till exempel genom tillsats av metyltertiärbutyleter (MTBE) och isobutanol. MTBE kan
150 bytas ut mot etyl-tertiärbutyleter (ETBE). Efter tillsatsen av denaturerande ämnen kan etanolen inte
151 längre bestå av 100 procent ren etanol. Om en denaturering ska godkännas i enlighet med gällande
152 EU-lagstiftning krävs en inblandning av flera denaturerande ämnen, vilka sammanlagt uppgår till
153 cirka fem viktsprocent.

154

155 Nuvarande denaturering av etanol till drivmedel med godkännande i Sverige omfattar enbart
156 bränslen som har en inblandning av bensin och inte rena alkoholbränslen. Ska ingen
157 bensininblandning göras behöver lagstiftningen förändras. Centerpartiet anser att det bör vara upp
158 till Folkhälsomyndigheten, i egenskap av tillsynsmyndighet för denatureringen, att utreda och
159 godkänna denatureringen MTBE/ETBE + isobutanol som fullständig denaturering. Partistyrelsen
160 ställer sig positiva till att ge myndigheten i uppdrag att genomföra en sådan utredning. Centerpartiet
161 har också vid flera tillfällen lyft och drivit frågan inom JA-samarbetet, utan gehör från övriga partier.

162

163 Centerpartiet anser att generella styrmedel som reduktionsplikt och skattebefrielse för biodrivmedel
164 är bättre än att tvinga fram förnybara drivmedel genom att ställa högre krav på andelen förnybart
165 inom ramen för pumplagen. Det finns dock skäl till en allmän översyn av pumplagen eftersom
166 drivmedelssituationen förändrats kraftigt sedan den tillkom. Kravnivån på de drivmedel som
167 omfattas av pumplagen bör rimligtvis vara en del av en sådan översyn.

168

169 Det är idag tillåtet att konvertera bensin- och dieseldrivna fordon för

170 drift på E85 eller fordonsgas. Centerpartiet anser inte att det finns någon anledning att begränsa
171 konverteringsmöjligheterna till dessa bränslen. Det bör vara upp till bilägaren att besluta om vilket
172 bränsle denne anser är bäst för bilen, förutsatt att de krav som ställs vid besiktning är uppfyllda.
173 Konverterade fordon måste dock genomgå en ny registreringsbesiktning för att säkerställa detta.
174 Syftet med konvertering bör vara att ställa om till ett bränsle som har bättre miljö- eller klimatnytta.
175 Därför anser Centerpartiet att vid tillförande av ytterligare ett bränsle vid samtidig förbränning ska
176 det alternativa bränslet ge bättre klimatnytta än huvudbränslet.

177

178 **Ökad elproduktion**

179

180 Mängden energi som når jorden varje dag från solen motsvarar 15 000 gånger världens
181 energiförbrukning. Genom att ta tillvara mer solenergi och omvandla den till el minskar vi utsläppen
182 från fossila energikällor och elektrifieringen kan underlättas. Centerpartiet vill se en mångdubbling av
183 den svenska produktionen av solel de kommande åren. Det behövs fler solceller på tak, fasader och
184 mark som kan byggas ut snabbt – där finns det potential att nå minst 15 procent av den svenska
185 elanvändningen år 2030. Det handlar om ladugårdstak, industrilokaler, bostadsrätter och offentliga
186 byggnader. Genom att slopa solskatten – skatten på solel för egen användning – kan vi med små
187 medel få till en stor utbyggnad av solenergi för egen konsumtion och dessutom minska trycket på
188 elnätet.

189

190 Centerpartiet vill att det ställs krav på att statliga byggnader ska förberedas för solceller vid
191 nybyggnation och större renoveringar. De offentliga taken behöver ses som en strategisk resurs för
192 elproduktion. Centerpartiet vill därför se nationella målsättningar, riktlinjer och vägledningar för hur
193 Sveriges städer bättre ska utnyttja sina takytor. Partistyrelsen ställer sig positiv till att större
194 parkeringar förses med solpaneler, och anser att det bör vara upp till respektive kommun att besluta
195 om.

196

197 I takt med att intresset för solenergi ökat, har även intresset för mindre solcellsanläggningar ökat.
198 Elsäkerhetsverket har gått ut med en avrådan från användning av stickproppsansluten solel. Några av
199 de risker som identifierats är risk för brand och strömgenomgång. Partistyrelsen delar
200 Elsäkerhetsverkets uppfattning om att solceller som ansluts med en stickpropp i vanliga eluttag inte
201 är säkra nog och anser därför inte att rådande lagstiftning bör ändras.

202

203 Det är viktigt att installation av solcellsanläggningar sker fackmässigt enligt relevant regelverk.
204 Centerpartiet vill se ett uppdrag till Elsäkerhetsverket att säkerställa att installationer görs
205 fackmässigt och att de komponenter som ingår uppfyller relevanta krav för att inte utsätta
206 omgivningen för elektromagnetiska störningar. Centerpartiet vill också att defekta produkter
207 säljstoppas snabbare och att Elsäkerhetsverket kan utfärda tydligare sanktionsavgifter mot de

208 företag som inte uppfyller kraven. På så sätt behöver inte Försvarsmakten och andra myndigheter
209 förbjuda områden från att installera solceller och redan utförda förbud kan hävas.

210

211 För att möta det växande elbehovet i Sverige kommer den havs- och landbaserade vindkraften vara
212 central. Vindkraft är det kraftslag som går snabbast att bygga ut i stor skala och därför behöver
213 vindkraften få goda förutsättningar. Sverige har stor potential att öka andelen vindkraft ytterligare.

214

215 Teknikutvecklingen för den havsbaserade vindkraften går snabbt och möjligheterna för samexistens
216 med andra intressen ökar i takt med den. Rätt tillämpat skulle vindkraften kunna samexistera med
217 värdefulla naturvärden och stärka havens ekosystemtjänster, enligt en kunskapssammanställning
218 som Havs- och vattenmyndigheten och Energimyndigheten har gjort. Centerpartiet anser att
219 havsbaserad vindkraft har stor potential att verka positivt för syresättning och marint liv i Östersjön,
220 och partiet arbetar redan idag för att förbättra förutsättningarna för sådana projekt.

221

222 Det finns idag inget regelverk om hur ansvars- och kostnadsfördelningen ska se ut när det gäller
223 elnätsanslutning över nationsgränser och hur systemen ska harmoniseras med våra grannländers
224 villkor. Partistyrelsen anser att det kan finnas ett behov av ett sådant regelverk, för att underlätta för
225 investeringar i havsbaserad vindkraft.

226

227 Vindkraftsetableringar är och ska fortsatt vara till gagn för de som bor i kommunerna. Det är också
228 därför som Centerpartiet sedan länge förespråkat att regionalisera fastighetsskatten för industri- och
229 elproducerande fastigheter, som vind- och vattenkraftverk. Detta skulle skapa långsiktiga
230 ekonomiska morötter för kommunen och bidra till den lokala utvecklingen. Vi tycker också det är
231 rimligt att närboende, och inte bara markägare, ska få ersättning för den påverkan som sker vid
232 nybyggnation av vindkraft.

233

234 På samma sätt som att det är självklart att människor i stor utsträckning ska få behålla frukterna av
235 sitt eget arbete bör regioner få behålla delar av det värde de producerar. Vi vill att delar av de
236 ekonomiska värden som skapas från till exempel exploatering av naturresurser ska regionaliseras.
237 Det handlar om såväl energiproduktion som av mineralutvinning och industrifastigheter. Det måste
238 löna sig för kommuner och regioner att förbättra sitt företagsklimat, göra produktiva investeringar
239 och upplåta mark åt viktig infrastruktur och produktion. Skattepolitiken ska användas som redskap
240 för tillväxtskapande i hela landet.

241

242 Fjärrvärme är en av de vanligaste uppvärmningsformerna i Sverige. Fjärrvärmeföretagen äger
243 fjärrvärmenätet och tillhandahåller både överföring och leveransen av värme. Fastigheter som är
244 kopplade till ett fjärrvärmenät kan bara försörjas med fjärrvärme från det företag som äger nätet.
245 Fjärrvärmenäten utgör således en form av, ofta kommunalt, monopol när det gäller själva
246 distributionen. Värmemarknaden i sin helhet är dock en konkurrensutsatt marknad eftersom det
247 finns alternativ till fjärrvärme när det gäller uppvärmning. Fjärrvärme är en kostsam och komplex
248 infrastruktur som kräver stordriftsfördelar för att vara ekonomiskt lönsam. Skulle aktörerna vara fler

249 på respektive ort skulle den underliggande infrastrukturen förlora funktionen som resurseffektivt
250 energisystem.

251

252 Partistyrelsen delar bilden av att det finns brister i dagens system, där den kommunala
253 monopolstrukturen ibland missutnyttjas, med oskäligen och plötsliga prishöjningar till följd. Därför
254 anser partistyrelsen att det kan finnas ett behov av ny lagstiftning som kan skydda
255 energikonsumenter från oskäligen prishöjningar av energinätsavgifter eller nyanslutningsavgifter. Med
256 anledning av de stordriftsfördelar som krävs för att fjärrvärme ska vara lönsamt ser partistyrelsen
257 dock inte något behov av att undersöka eventuella andra marknadsmodeller.

258

259 Industriell spillvärme är den värme som blir över i industrins ordinarie verksamhet och som i vissa fall
260 kan användas i fjärrvärmenäten. I takt med att en rad branscher ska ställa om till mer klimatsmart
261 produktion kommer det i framtiden genereras ännu mer spillvärme. Sverige ligger i framkant när det
262 handlar om att ta hand om industriell spillvärme och det blir allt vanligare att denna typ av spillvärme
263 utnyttjas som fjärrvärme. Partistyrelsen anser att tillvaratagandet av spillvärme från industrin i våra
264 fjärrvärmenät är en viktig fråga och ämnar fortsätta verka för ett effektivt och hållbart
265 energisystem.

266

267 Centerpartiet anser att det ska vara olönsamt att släppa ut och lönsamt att ställa om. Den som
268 släpper ut måste betala. Därför anser Centerpartiet att all energiproduktion ska omfattas av EU:s
269 utsläppshandel. Det gäller även tillvaratagande av industriell spillvärme i fjärrvärmenätet, om
270 industrin i fråga drivs med fossila energikällor. Så ser regelverket ut i Sverige idag, och inom några år
271 kommer så även vara fallet inom hela EU, till följd av EU:s utsläppshandelssystem, som nyligen
272 vidgats till att även innefatta uppvärmning av byggnader.

273

274 Kraftvärme fyller en viktig funktion i egenskap av en väderoberoende energikälla. De flesta
275 värmekraftanläggningar i Sverige använder bara sin fulla kapacitet för att tillverka el och värme under
276 en liten del av året. Därför finns det potential att utnyttja många anläggningars kapacitet väsentligt
277 mer, exempelvis genom pyrolysteknik. Vid pyrolys hettas ett ämne upp till en hög temperatur,
278 vanligtvis omkring 400–600 grader, i en syrefri miljö, så att det faller sönder utan att förbränning
279 sker. Vid pyrolys av biomassa kan man på detta sätt få fram biokol, gas och så kallad pyrolysolja.
280 Centerpartiet ser positivt på en mer effektiv kraftvärmeanvändning och ser fram emot att ta del av
281 den pågående forskningen inom pyrolysteknik på kraftvärmeanläggningar. Hur eventuella framtida
282 prismodeller ska se ut för sådan produktion anser partistyrelsen vara upp till marknadens aktörer.

283

284 Ett sätt att ytterligare dra nytta av kraftvärmens viktiga funktion som väderoberoende energikälla
285 skulle vara att komplettera befintliga värmepannor, som ju finns i alla storlekar och redan idag är
286 jämnt utspridda över landet. Partistyrelsen föreslår därför att som i en del av en ny strategi för
287 kraftvärme se över möjligheterna att ge stöd för att komplettera befintliga värmepannor med
288 turbiner för elproduktion.

289

290 För Centerpartiet är det tydligt att utsläppsminskningar inte ensamt kommer att räcka för att
291 klimatmålen ska nås. Vi måste också upprätthålla vår befintliga kolsänka och därutöver ta bort
292 utsläpp från atmosfären och generera negativa utsläpp, även kallat minusutsläpp. Det kan
293 exempelvis ske genom biokol. Biokol framställs från organiska restmaterial och kan användas som
294 energikälla, till jordförbättring och som kolsänka. Centerpartiet välkomnar den ökande användningen
295 av biokol som klimatåtgärd och som jordförbättringsinsats. Partistyrelsen är av uppfattningen att det
296 behövs en marknad för negativa utsläpp.

297

298 Energiskatten är den punktskatt som man betalar på sin elnätsfaktura. Energiskatten betalas för varje
299 enskild kilowattimme som man använder vilket innebär att kostnaden varierar under året.
300 Centerpartiet vill sänka energiskatten för alla energislag, inklusive kraftvärme och bioolja.
301 Partistyrelsen anser dock inte att det finns skäl att avskaffa energiskatten för endast ett energislag,
302 som exempelvis kraftvärmeverk som uppfyller kraven på pyrolysisintegration.

303

304 **Elnät, elpriser och energilagring**

305

306 Det behövs en kraftig elnätsutbyggnad i Sverige för att vi ska uppnå klimatmålen. Det svenska
307 stamnätet är ett av de äldsta i Europa och det kommer att krävas stora investeringar för att
308 säkerställa att elen når dit den behövs. Vi behöver bygga ut det svenska elnätet för att tillgodose en
309 ökad efterfrågan på el, men det ska göras på rätt sätt och med teknik som gör så lite intrång i
310 landskapet som möjligt.

311

312 Idag är luftledning förstahandsalternativet när Svenska kraftnät planerar nya 400 kV
313 växelströmsförbindelser, på grund av att det anses driftsäkert, kostnadseffektivt och håller under
314 lång tid. Kraftledningsnät som passerar i tätbebyggelse påverkar dock ofta orten, människorna och
315 livsmiljön negativt. Vilket alternativ – luftledning eller markkabel – som bör vara
316 förstahandsalternativ vid utbyggnad av elnätet i anslutning till stadsbebyggelse anser partistyrelsen
317 är en fråga för Svenska kraftnät, men utgångspunkten ska vara att marknål och kostnadseffektiv
318 teknik nyttjas. Det behöver dock inte alltid handla om att gräva ned, utan kan handla om att nyttja
319 befintliga ledningsgator, bygga högre eller bredare eller rent av förebygga nybyggnationer genom ny
320 smart teknik.

321

322 Centerpartiet vill använda energikällor som är bra för klimatet för att fasa ut de fossila energikällorna
323 som kol och olja. Flaskhalsar i elnäten får inte bli en flaskhals för omställningen. Vi har länge
324 förespråkat att lagar och regler ska vara i fas med teknikutvecklingen. Det behövs mer resurser,
325 regelförenklingar och snabbare tillståndsprocesser för att öka den förnybara energin, göra det
326 möjligt för kunden att bättre styra över sin elräkning och lagra energi när det finns överskott. Därför
327 driver Centerpartiet på för att se över relevanta lagstiftningar för att möjliggöra och underlätta för
328 investeringar i förnybar elproduktion. Partistyrelsen anser att partiet bör fortsätta med att driva
329 politik som ytterligare förenklar processen att ansluta ny förnybar elproduktion.

330

331 Vinterns rekordhöga elpriser har gett upphov till ett antal förslag om hur priset på el kan sänkas,
332 däribland den så kallade Beken-modellen. Modellen handlar om att skilja svenska priser från
333 exportpriser och innebär en anpassning av den nuvarande prissättningsmodellen av Nordpool, den
334 nordiska elbörsen. Den må vara en lockande ögonblicksbild, men kräver samtidigt en statligt reglerad
335 prisnivå då företagen annars anpassar sig till den nya prisnivån för export och de önskade
336 prissänkningarna uteblir. Partistyrelsen anser inte att Centerpartiet bör utreda denna modell, både
337 för att den är behäftad med grundläggande problem och dessutom inte är förenlig med EU:s
338 regelverk. De bästa och snabbaste sätten att sänka elkostnaderna är att uppmuntra och stödja
339 energieffektivisering, flexibilitet, lagring och kraftigt utbyggd elproduktion.

340

341 Energigemenskaper är en smart metod för att kunna producera, återvinna och dela energi mellan
342 bostäder, industrier och andra typer av lokaler. Sedan ett år tillbaka är det tillåtet att dela energi
343 mellan bostadshus vilket medför att det finns utrymme för helt nya möjligheter. Inom EU lyfts
344 energigemenskaper fram i hög grad. Många EU-länder ligger långt före Sverige när det gäller
345 lagstiftning och uppmuntran för denna typ av organisationer. Med fler sådana kan den gröna
346 omställningen stärkas, annat kapital mobiliseras och fler bli delaktiga.

347

348 Det krävs att skatteregler såväl som nätregler ändras. Det finns ett antal fördelar med virtuella nät,
349 bland annat genom att det öppnar upp för kunder att ingå i energigemenskaper även om de inte bor
350 i direkt anslutning till varandra eller till den lokala elproduktionen. Det innebär att kunder enkelt kan
351 gå med i och ur energigemenskaper. Samtidigt finns det en del frågetecken kvar som i dagsläget
352 kräver att alla kunder är del av samma elhandelsbolag eller finns i en absolut geografisk närhet.
353 Centerpartiet vill därför att Energimarknadsinspektionen får i uppdrag att se över regelverket för att
354 underlätta både när det gäller virtuella nät och andra frågor som rör energigemenskaper.
355 Partistyrelsen ser positivt på energigemenskaper, men anser inte att det behöver tillsättas en
356 utredning om hur ett nationellt stöd för energigemenskaper skulle kunna se ut. Partistyrelsen ser inte
357 heller att det är statens ansvar att genomföra en energikartläggning för att ta reda på var det finns
358 intresse för att bilda lokala energigemenskaper, men uppmuntrar företag och civilsamhället att
359 undersöka intresset.

360

361 Partistyrelsen ser positivt på nätverk och projekt som inkluderar civilsamhället med syftet att öka
362 elproduktionen via geografiska energigemenskaper och befintliga fiberföreningarnas uppbyggda
363 infrastruktur, men anser inte att det är Centerpartiets roll som parti att verka för ett bildande av
364 dessa nätverk eller projekt.

365

366 Lokala (geografiska) energigemenskaper skulle kunna anses bidra till Sveriges civilförsvaret då det
367 skulle försvåra för en fientlig makt att slå ut Sveriges elnät, då det skulle finnas hundratals nät.
368 Partistyrelsen delar uppfattningen att Centerpartiet bör verka för att det genomförs en analys om
369 hur energigemenskaper skulle kunna bidra till att höja beredskapen utifrån ett civilförsvarmässigt
370 perspektiv.

371

372 Centerpartiet ser positivt på energilagring, som ett effektivt sätt att temporärt lagra överskottsenergi
373 från exempelvis vindkraft, solceller och kraftvärmeproduktion. Energilagring kan buffra och flytta
374 överskottsenergi både mellan enskilda timmar och dagar som fallet är med batterier, men också över
375 längre tider genom lagring av varmvatten eller rent av över säsong via vattenkraften. Det möjliggör
376 en större andel förnybar energi i våra energisystem, vars elproduktion från sol- och vindkraftverk är
377 mer ojämn och årstidsberoende. Partistyrelsen ser gärna att lagring och flexibilitet används i högre
378 grad, förutsatt att det finns marknadsmodeller som uppmuntrar till det. Centerpartiet driver redan
379 idag på för lagring, inte minst genom det gröna avdraget.

380

381 Vattenfall är idag statligt ägt, samtidigt som man också är ett kommersiellt företag. Centerpartiet har
382 sedan flera år tillbaka aviserat att vi anser att staten bör sälja de icke-nordiska delarna av Vattenfall.
383 Med anledning av den stora utmaning som Sverige står inför de kommande åren sett till ökad
384 elproduktion finns anledning att överväga huruvida Vattenfall bör generellt ta ett stort
385 samhällsansvar, bland annat genom att ta ett större ansvar för Sveriges energiförsörjning.

Att-satser från partistyrelsen

1. att de statliga aktörer som genom sin upphandling har stor klimatpåverkan, får i uppdrag att söka samverka med andra offentliga aktörer när det gäller att ställa klimatsmarta krav i sin upphandling.
2. att som i en del av en ny strategi för kraftvärme se över möjligheterna att ge stöd för att komplettera befintliga värmepannor med turbiner för elproduktion.

386

Att-satser som behandlas i annan kommitté

[9.7.1](#) Behandlas i Energi och Klimat kommitté 2: att Centerpartiet ska arbeta för att häva förbudet att ta tillvara spillvärmerna från kärnkraftverk.

387

Förslag till beslut: Bifall

[9.7.3](#) att arbeta för att utreda ny lagstiftning som kan skydda energikonsumenter från "chockhöjningar" av energinätsavgifter eller påtvingade nyanslutningsavgifter.

[9.10.1](#) att en analys genomförs om hur energigemenskaper skulle kunna bidra till att höja beredskapen utifrån ett rent civilförsvarmässigt perspektiv.

[9.15.1](#) att ge lämpliga myndigheter i uppdrag att samverka kring större teknikupphandlingar av biobränsle drivena arbetsmaskiner.

[9.16.1](#) att skyndsamt ta fram och bli överens om ett regelverk för elnätsanslutning över nationsgränser till våra grannländer, så att havsvindsatsningar kan ta fart.

Förslag till beslut: Besvarad

[9.2.1](#) att Centerpartiet verkar för att inrätta negativa koldioxidcertifikat inom EU.

[9.2.2](#) att Centerpartiet verkar för att sänka tullarna för gröna industrier inom EU gentemot tredje land.

[9.2.3](#) att Centerpartiet verkar för att EU ska vara en starkare aktör globalt för att sänka tullar, sluta fler frihandelsavtal och motverka icke-tariffära handelshinder.

[9.2.4](#) att Centerpartiet tar ställning emot de protektionistiska aspekterna av Europeisk strategiska autonomi.

[9.4.1](#) att partistyrelsen får i uppdrag att bevaka Energimarknadsinspektionens arbete med föreskrifter för nätutvecklingsplaner och vid behov driva politik som ytterligare förenklar processen att anslutna ny förnybar elproduktion.

[9.6.1](#) att Centerpartiet verkar för att inriktningen för Vattenfall bör vara att Vattenfall ska i första hand ha ett samhällsansvar för energiförsörjningen i Sverige, i andra hand ett kommersiellt uppdrag.

[9.7.4](#) att Centerpartiet ska verka för ett nationellt initiativ att ta tillvara på spillvärme från industrin i våra fjärrvärmenät.

[9.8.1](#) att Centerpartiet offensivt driver på för att de kommuner och regioner som har släppt till områden och forsar för produktion av vattenkraft och vindkraft ska få behålla en rättmätig del av de värden som produceras för utveckling.

[9.8.2](#) att ett konkret program utarbetas för att en del av naturresursernas värden ska stanna i de kommuner och regioner där produktionen sker.

[9.9.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör uppmuntra och underlätta lokal lagring av energi, speciellt i samband med installation av förnybar elproduktion.

[9.9.2](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör uppmuntra och underlätta för fastighetsägare som installerar solceller, att även installera lagring av el i batterier eller annan form.

[9.9.3](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur investeringar i storskaliga sol- och vindkraftsprojekt bör kombineras med lagring i batterier eller pumpvattenmagasin.

[9.10.2](#) att en utredning tillsätts om hur ett nationellt stöd för energigemenskaper skulle kunna se ut.

[9.11.1](#) att Centerpartiet verkar för att utlysa klimatnödläge i Sverige.

[9.12.1](#) att en utredning tillsätts för att rekommendera bästa sätt att säkerställa att solcellsinstallationer uppfyller gällande krav på elektromagnetisk strålning.

[9.13.1](#) att Centerpartiet arbetar för att markkabel ska utredas som förstahandsalternativ vid utbyggnad av elnätet i nära anslutning till stadsbebyggelse.

[9.14.1](#) att partistyrelsen ges i uppdrag att driva frågan om förändrad energibesättning, för att möjliggöra energidelning i virtuella lokala nät.

[9.15.2](#) att avsätta tillräckliga resurser till sådana stora upphandlingsarbeten.

[9.18.1](#) att bejaka och arbeta för havsbaserade vindkraftsprojekt som kan visa att de är positiva för syresättning och marint liv i Östersjön.

[9.20.1](#) att Upphandlingsmyndigheten ska få i uppdrag att sprida kunskap om möjligheterna till samverkan, klimatsmarta krav och om livscykelanalys som en bedömningsfaktor vid värderingen av olika anbud samt lyckade exempel.

[9.20.2](#) att Upphandlingsmyndigheten får extra resurser för att praktiskt handleda och stötta de handlande myndigheterna i klimatomställningen.

[9.20.3](#) att de verk som genom sin upphandling har stor klimatpåverkan, som till exempel Trafikverket, Försvaret och Statens fastighetsverk, får i tilläggsuppdrag att söka samverkan med andra offentliga aktörer när det gäller att ställa klimatsmarta krav i sin upphandling och att årligen återrapportera om sådan samverkan till riksdagen.

[9.21.1](#) att befintliga biobränslepannor erbjuds ett riktat stöd för konvertering från enbart värmeproduktion till kraftvärmeproduktion, stödet ska ligga på den nivå att en investering får en payofftid på max fem år.

[9.22.1](#) att Centerpartiet verkar för att större parkeringar i kommuner och regioner förses med solpaneler för ökad elproduktion.

[9.22.2](#) att Centerpartiet verkar för att privata företag uppmuntras att förse sina parkeringsplatser med solpaneler för ökad elproduktion.

[9.23.1](#) att Centerpartiet ska verka för att det ska vara konkurrensneutralt att välja fossilfria alternativ inom de gröna näringarna.

[9.24.1](#) att ta fram en prismodel för produktion av biokol, gas och pyrolysvätska.

[9.24.2](#) att införa en marknadsplats för föräljning av biokol som kolsänka.

[9.24.3](#) att sänka energiskatten för kraftvärmeverk.

[9.25.1](#) att godkänna den befintliga denatureringen för etanolbränsle, eller en annan lämplig denaturering, som fullständig denaturering.

[9.25.2](#) att den så kallade pumplagen ändras så att rena förnybara drivmedel blir tillgängliga för bilisterna att tanka genom att skrivningen i lagen ändras från 50 till 100% förnybart.

[9.25.3](#) att konvertering av befintliga fordon godkänns enligt ett enkelt och logiskt regelverk, lämpligen genom att hålla rätt lambdavärde på bilprovningen som krav för godkännande.

[9.26.1](#) att en bestämd ersättning för tillverkning och inlagring av biokol införs.

[9.26.2](#) att denna ersättning har en koppling till koldioxidskatten eller till en koldioxidavgift.

[9.27.1](#) att Centerpartiet verkar för att den Svenska staten ska sluta subventionera diesel för bottentrålning senast 2025.

[9.28.1](#) att plastproducenter får ta hela sin kostnad inom EU:s utsläppshandel av växthusgaser.

[9.28.2](#) att koldioxidtullarna vid EU:s yttre gränser även ska gälla plastproduktionsindustrin.

389

Förslag till beslut: Avslag

[9.1.1](#) att Centerpartiet verkar för att ändra Svensk lagstiftning så att plug-and-play-solpanelanläggningar ska bli tillåtna.

[9.3.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa Klimatklivet.

[9.5.1](#) att ta bort regeln som endast Sverige och ett annat EU-land tillämpar om att industrier som tillvaratar spillvärme och avsätter den till fjärrvärmenätet omfattas av utsläppshandeln.

[9.7.2](#) att Centerpartiet ska arbeta för att utreda ny marknadsmodell för fjärrvärme som inte bygger på kommunalt monopol.

[9.10.3](#) att en energikartläggning genomförs för att visa var intresse finns för att bilda lokala energigemenskaper.

[9.10.4](#) att nätverk och projekt ska bildas där civilsamhället inkluderas för att öka produktion av el via geografiska energigemenskaper och de befintliga fiberföreningarnas uppbyggda infrastruktur.

[9.17.1](#) att Jordbruksverket alternativt Naturvårdsverket utreder om metoden att sprida stenmjöl av basalt är ett kostnadseffektivt sätt att fånga in koldioxid och till gagn för både klimatet och landsbygdsutvecklingen i Sverige, EU och i de utvecklingsländer som får bistånd från Sverige.

[9.19.1](#) att Centerpartiet utreder möjligheterna med Sverigepriser på el, tex. inspirerat av Bekenmodellen.

[9.21.2](#) att nyinvesteringar i kraftvärme baserad på biobränsle erbjuds ett riktat stöd som gör att investeringen får en kortare payofftid än enbart nyinvestering i motsvarande storlek på ren värmeproduktion.

[9.24.4](#) att ta bort energiskatten på kraftvärmeverk som uppfyller kraven på pyrolysisintegration.

390

391

392

393 Reservationer Partistyrelsen

394

Rasmus Elfström, Centerstudenter, reserverar sig till förmån för bifall på att-sats 9.2.1, 9.2.2, 9.2.3 samt 9.2.4

395

Rasmus Elfström, Centerstudenter, reserverar sig till förmån för bifall på att-sats 9.3.1

396

Rasmus Elfström, Centerstudenter, reserverar sig till förmån för bifall på att-sats 9.27.1

397

398 Att-satser

399 [9.1.1](#) att Centerpartiet verkar för att ändra Svensk lagstiftning så att plug-and-play-
400 solpanelanläggningar ska bli tillåtna.

401

402 [9.2.1](#) att Centerpartiet verkar för att inrätta negativa koldioxidcertifikat inom EU.

403

404 [9.2.2](#) att Centerpartiet verkar för att sänka tullarna för gröna industrier inom EU gentemot tredje
405 land.

406

407 [9.2.3](#) att Centerpartiet verkar för att EU ska vara en starkare aktör globalt för att sänka tullar,
408 sluta fler frihandelsavtal och motverka icke-tariffära handelshinder.

409

410 [9.2.4](#) att Centerpartiet tar ställning emot de protektionistiska aspekterna av Europeisk
411 strategiska autonomi.

412

413 [9.3.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa Klimatklivet.

414

415 [9.4.1](#) att partistyrelsen får i uppdrag att bevaka Energimarknadsinspektionens arbete med
416 föreskrifter för nätutvecklingsplaner och vid behov driva politik som ytterligare förenklar processen
417 att anslutna ny förnybar elproduktion.

418

419 [9.5.1](#) att ta bort regeln som endast Sverige och ett annat EU-land tillämpar om att industrier som
420 tillvaratar spillvärme och avsätter den till fjärrvärmenätet omfattas av utsläppshandeln.

421

422 [9.6.1](#) att Centerpartiet verkar för att inriktningen för Vattenfall bör vara att Vattenfall ska i första
423 hand ha ett samhällsansvar för energiförsörjningen i Sverige, i andra hand ett kommersiellt uppdrag.

424

425 [9.7.1](#) Behandlas i Energi och Klimat kommitté 2: att Centerpartiet ska arbeta för att häva förbudet att
426 ta tillvara spillvärmerna från kärnkraftverk.

427

428 [9.7.2](#) att Centerpartiet ska arbeta för att utreda ny marknadsmodell för fjärrvärme som inte bygger
429 på kommunalt monopol.

430

431 [9.7.3](#) att arbeta för att utreda ny lagstiftning som kan skydda energikonsumenter från
432 "chockhöjningar" av energinätsavgifter eller påtvingade nyanslutningsavgifter.

433

434 [9.7.4](#) att Centerpartiet ska verka för ett nationellt initiativ att ta tillvara på spillvärme från industrin i
435 våra fjärrvärmenät.

436

437 [9.8.1](#) att Centerpartiet offensivt driver på för att de kommuner och regioner som har släppt till
438 områden och forsar för produktion av vattenkraft och vindkraft ska få behålla en rättmätig del av de
439 värden som produceras för utveckling.

440

441 [9.8.2](#) att ett konkret program utarbetas för att en del av naturresursernas värden ska stanna i de
442 kommuner och regioner där produktionen sker.

443

444 [9.9.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör uppmuntra och underlätta
445 lokal lagring av energi, speciellt i samband med installation av förnybar elproduktion.

446

447 [9.9.2](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör uppmuntra och underlätta
448 för fastighetsägare som installerar solceller, att även installera lagring av el i batterier eller annan
449 form.

450

451 [9.9.3](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur investeringar i storskaliga sol- och
452 vindkraftsprojekt bör kombineras med lagring i batterier eller pumpvattenmagasin.

453

454 [9.10.1](#) att en analys genomförs om hur energigemenskaper skulle kunna bidra till att höja
455 beredskapen utifrån ett rent civilförsvarsmässigt perspektiv.

456

457 [9.10.2](#) att en utredning tillsätts om hur ett nationellt stöd för energigemenskaper skulle kunna se ut.

458

459 [9.10.3](#) att en energikartläggning genomförs för att visa var intresse finns för att bilda lokala
460 energigemenskaper.

461

462 [9.10.4](#) att nätverk och projekt ska bildas där civilsamhället inkluderas för att öka produktion av el via
463 geografiska energigemenskaper och de befintliga fiberföreningarnas uppbyggda infrastruktur.

464

465 [9.11.1](#) att Centerpartiet verkar för att utlysa klimatnödläge i Sverige.

466

467 [9.12.1](#) att en utredning tillsätts för att rekommendera bästa sätt att säkerställa att
468 solcellsinstallationer uppfyller gällande krav på elektromagnetisk strålning.
469

470 [9.13.1](#) att Centerpartiet arbetar för att markkabel ska utredas som förstahandsalternativ vid
471 utbyggnad av elnätet i nära anslutning till stadsbebyggelse.
472

473 [9.14.1](#) att partistyrelsen ges i uppdrag att driva frågan om förändrad energibesättning, för att
474 möjliggöra energidelning i virtuella lokala nät.
475

476 [9.15.1](#) att ge lämpliga myndigheter i uppdrag att samverka kring större teknikupphandlingar av
477 biobränsleddrivna arbetsmaskiner.
478

479 [9.15.2](#) att avsätta tillräckliga resurser till sådana stora upphandlingssamarbeten.
480

481 [9.16.1](#) att skyndsamt ta fram och bli överens om ett regelverk för elnätsanslutning över
482 nationsgränser till våra grannländer, så att havsvindsattsningar kan ta fart.
483

484 [9.17.1](#) att Jordbruksverket alternativt Naturvårdsverket utreder om metoden att sprida stenmjöl av
485 basalt är ett kostnadseffektivt sätt att fånga in koldioxid och till gagn för både klimatet och
486 landsbygdsutvecklingen i Sverige, EU och i de utvecklingsländer som får bistånd från Sverige.
487

488 [9.18.1](#) att bejaka och arbeta för havsbaserade vindkraftsprojekt som kan visa att de är positiva för
489 syresättning och marint liv i Östersjön.
490

491 [9.19.1](#) att Centerpartiet utreder möjligheterna med Sverigepriser på el, tex. inspirerat av Beken-
492 modellen.
493

494 [9.20.1](#) att Upphandlingsmyndigheten ska få i uppdrag att sprida kunskap om möjligheterna till
495 samverkan, klimatsmarta krav och om livscykelanalys som en bedömningsfaktor vid värderingen av
496 olika anbud samt lyckade exempel.
497

498 [9.20.2](#) att Upphandlingsmyndigheten får extra resurser för att praktiskt handleda och stötta de
499 handlande myndigheterna i klimatomställningen.
500

501 [9.20.3](#) att de verk som genom sin upphandling har stor klimatpåverkan, som till exempel
502 Trafikverket, Försvaret och Statens fastighetsverk, får i tilläggsuppdrag att söka samverkan med

503 andra offentliga aktörer när det gäller att ställa klimatsmarta krav i sin upphandling och att årligen
504 åiterrapportera om sådan samverkan till riksdagen.

505

506 [9.21.1](#) att befintliga biobränslepannor erbjuds ett riktat stöd för konvertering från enbart
507 värmeproduktion till kraftvärmeproduktion, stödet ska ligga på den nivån att en investering får en
508 payofftid på max fem år.

509

510 [9.21.2](#) att nyinvesteringar i kraftvärme baserad på biobränsle erbjuds ett riktat stöd som gör att
511 investeringen får en kortare payofftid än enbart nyinvestering i motsvarande storlek på ren
512 värmeproduktion.

513

514 [9.22.1](#) att Centerpartiet verkar för att större parkeringar i kommuner och regioner förses med
515 solpaneler för ökad elproduktion.

516

517 [9.22.2](#) att Centerpartiet verkar för att privata företag uppmuntras att förse sina parkeringsplatser
518 med solpaneler för ökad elproduktion.

519

520 [9.23.1](#) att Centerpartiet ska verka för att det ska vara konkurrensneutralt att välja fossilfria alternativ
521 inom de gröna näringarna.

522

523 [9.24.1](#) att ta fram en prismodel för produktion av biokol, gas och pyrolysvätska.

524

525 [9.24.2](#) att införa en marknadsplats för föräljning av biokol som kolsänka.

526

527 [9.24.3](#) att sänka energiskatten för kraftvärmeverk.

528

529 [9.24.4](#) att ta bort energiskatten på kraftvärmeverk som uppfyller kraven på pyrolysisintegration.

530

531 [9.25.1](#) att godkänna den befintliga denatureringen för etanolbränsle, eller en annan lämplig
532 denaturering, som fullständig denaturering.

533

534 [9.25.2](#) att den så kallade pumplagen ändras så att rena förnybara drivmedel blir tillgängliga för
535 bilisterna att tanka genom att skrivningen i lagen ändras från 50 till 100% förnybart.

536

537 [9.25.3](#) att konvertering av befintliga fordon godkänns enligt ett enkelt och logiskt regelverk,
538 lämpligen genom att hålla rätt lambdavärde på bilprovningen som krav för godkännande.

539

540 [9.26.1](#) att en bestämd ersättning för tillverkning och inlagring av biokol införs.

541

542 [9.26.2](#) att denna ersättning har en koppling till koldioxidskatten eller till en koldioxidavgift.

543

544 [9.27.1](#) att Centerpartiet verkar för att den Svenska staten ska sluta subventionera diesel för
545 bottentrålning senast 2025.

546

547 [9.28.1](#) att plastproducenter får ta hela sin kostnad inom EU:s utsläppshandel av växthusgaser.

548

549 [9.28.2](#) att koldioxidtullarna vid EU:s yttre gränser även ska gälla plastproduktionsindustrin.

550

551

552 9.1 Plug-and-play-solpanelanläggningar för Sverige

553 **Motionskrivare:** Martin Sundin

554 Stockholms Stad C-krets, STOCKHOLMS STAD C-dist

555 Ange medmotionär/Motionärer

556

557 Brödtext

558 Samhället behöver ställa om till förnyelsebara energikällor och solceller möjliggör småskalig
559 egenproduktion som kan ge ett substantiellt bidrag till Sveriges energiförsörjning. I Sverige motverkas
560 denna utveckling av hindrande lagstiftning vad det gäller plug-and-play-solpanelanläggningar (till
561 skillnad från t.ex. Tyskland). De är förbjudna i Sverige men skulle kunna ge ett viktigt bidrag till
562 solcellsutbyggnaden särskilt i Sverige eftersom man i Sverige är van att ta till sig ny teknik och att
563 man i synnerhet på landsbygden är van att till låg kostnad få saker gjorda på egen hand. Dessutom
564 har intresset ökat för egenproducerad solel i takt med de kraftigt ökande elpriserna. I Tyskland kan
565 man ansluta en liten 600W-anläggning plug-and-play med en vanlig stickkontakt enligt VDE-Norm AR-
566 N 4105-2018, se [https://www.sonnenenergie.de/sonnenenergie-redaktion/digital/SE-2014-01/a-](https://www.sonnenenergie.de/sonnenenergie-redaktion/digital/SE-2014-01/a-11.html)
567 [11.html](https://www.sonnenenergie.de/sonnenenergie-redaktion/digital/SE-2014-01/a-11.html). Där har man gjort bedömningen att 600W är så lite att det inte kan utgöra någon risk för ett
568 hushålls elsystem. I Sverige har Elsäkerhetsverket stoppat växelriktare som är gjorda för plug-and-
569 play. Det är idag olagligt att ha solceller via vanlig kontakt kopplat till nätet. Det måste vara separata
570 elledningsdragningar på egen propp. Jag förmodar att Elsäkerhetsverket har goda skäl, t.ex. att
571 elsystemen på landsbygden i Sverige ofta är undermåliga och att riskerna även med en liten last som
572 600W anses vara för stora i Sverige (säkringar på bara 6A är t.ex. fortfarande vanliga i Sverige). Men
573 om man i Tyskland kan ansluta 600W i ett vanligt vägguttag borde man utan risk kunna ansluta
574 uppemot 3kW i ett CEE rödfärgat 3-fas 16A uttag (även en konservativ gräns på 2kW skulle ge god
575 lönsamhet). Trefassystemen är gjorda för minst 16A och har inte samma problem och risker som
576 gamla enfasanslutningar. Plug-and-play-anläggningar på t.ex. 2kW skulle verkligen kunna ge ett
577 kostnadseffektivt bidrag till elförsörjning i Sverige, eftersom det finns gott om CEE uttag både ute på
578 landsbygden och i villaområden (vid t.ex. småhus, fritidshus, industrianläggningar och
579 lantbruksenheter). Uppskattningsvis rör det sig om miljontals potentiella anslutningspunkter (enligt
580 SCB fanns det knappt 2,5 miljoner skattepliktiga småhusenheter i Sverige 2021, och det finns
581 dessutom hundratusentals lantbruksenheter och andra lämpliga anslutningsmöjligheter). 2021
582 installerades en effekt av 500MW solceller enligt energimyndigheten. Plug-and-play-solanläggningar
583 skulle kunna ge ett betydande tillskott. 100.000 enheter om året à 2kW motsvarar t.ex. 200MW
584 installerad effekt, vilket 2021 hade motsvarat 40% av den installerade effekten! Det ska noteras att
585 även de som redan har installerat en solanläggning skulle kunna komplettera med en plug-and-play-
586 anläggning till låg kostnad t.ex. för att generera mer effekt på morgonen eller kvällen genom att rikta
587 plug-and-play-anläggningen i en lämplig himmelsriktning. Tanken är att man även i Sverige ska kunna
588 köpa en plug-and-play-solanläggning t.ex. på närmaste byggvaruhus och ansluta den efter man gjort
589 en enkel anmälan som i Tyskland eller i Schweiz. En 600W-anläggning kan i Tyskland kosta under
590 under 8000 SEK och blir med dagens elpriser lönsam inom några år. Men i Sverige krävs separata
591 dragningar på egen propp, vilket i de flesta fall torde bli mycket dyrare än själva anläggningen och gör
592 den här typen av anläggningar olönsamma i Sverige, vilket bromsar utvecklingen mot grön el. Att ligga
593 i lagstiftningens framkant ger möjligheter för entreprenörer. En ny produkt för trefasanslutning för
594 den svenska marknaden kan sättas ihop genom de komponenter som idag används på den Tyska
595 marknaden för plug-and-play-solanläggningar, genom att koppla ihop tre 660W-anläggningar och
596 ansluta till en röd CEE-kontakt. Dessa anläggningar skulle kunna slå igenom i hela Europa med ändrad
597 lagstiftning och särskilt i Sydeuropa kunna bli lönsamma snabbt. Det skulle kunna bli en välbehövlig

598 energirevolution i länder som Frankrike, Italien, Spanien, Portugal och Grekland och ger
599 affärsmöjligheter för de svenska entreprenörer som redan skulle ligga steget före om Sverige öppnar
600 regelverket för denna nya produkt. En vidare möjlighet till ändring av regelverket vore att tillåta plug-
601 and-play-anläggningar i Sverige på 300W, dvs. hälften av de 600W som är tillåtet i Tyskland. 300W är
602 så lite att det näppeligen kan utgöra en risk även i en gammal elanläggning men ändå tillräckligt för
603 att täcka t.ex. en lägenhets grundförbrukning. Det kallas ibland för balkongkraftverk eftersom de är
604 gjorda för att kunna monteras på ett balkongräcke och kan kosta så lite som under 5000 SEK. Med
605 dagens elpriser skulle även de vara lönsamma. Förslaget passar väl in i Centerpartiets politik
606 eftersom det handlar om: (1) närodlad grön el, (2) kostnadseffektiva solpanelanläggningar som
607 sänker kostnaden för att installera grön el på landsbygden, (3) balkongsolpaneler för miljömedvetna
608 stadsbor, (4) förbättra människors möjlighet att aktivt kunna sänka elräkningen utan att hindras av
609 ett ogynnsamt regelverk, och (5) öppnar affärsmöjligheter för svenska entreprenörer för en ny
610 produkt i form av trefas-plug-and-play-solpanelanläggningar.

611 [Att-sats](#)

612 [9.1.1](#) att Centerpartiet verkar för att ändra Svensk lagstiftning så att plug-and-play-
613 solpanelanläggningar ska bli tillåtna.

614 [Yttrande Distrikt](#)

615 Motionen berör frågan om att göra det smidigare för privatpersoner att själva installera
616 solcellsanläggningar på sin fastighet genom att nyttja så kallade plug-and-play modeller. Motionären
617 beskriver utförligt hur situationen och regelverken ser ut i andra EU-länder och yrkar på att det ska
618 bli tillåtet för svenska hushåll och privatpersoner att sätta upp solpaneler på exempelvis den egna
619 balkongen eller hustaket.

620 Distriktsstyrelsen är av meningen att omställningen till mer förnybar energi är av högsta prioritet och
621 att solel är en viktig och central del av en framtida grön och fossilfri energimix. Centerpartiet driver
622 bland annat att det ska bli lättare för dem som vill investera i gemensamma solenergianläggningar att
623 göra så, att underlätta för mikroproduktion och har även infört ett grönt skatteavdrag som kan
624 nyttjas vid installation av solceller på den egna fastigheten. Vad gäller plug-and-play
625 solpanelsanläggningar så vill distriktsstyrelsen hänvisa till Elsäkerhetsverket som bedömer att
626 inkoppling av en produktionsenhet med stickpropp för allmänbruk inte uppfyller de krav som gäller
627 för stickproppar och elanläggningar i Sverige. Elsäkerhetsverket beskriver på sin hemsida det tyska
628 fallet som även motionären berör och nämner att Tyskland har tagit fram en standard för hur detta
629 kan göras på ett säkert sätt. Än är förslaget inte överfört till europeisk standard och gäller därför
630 endast i Tyskland.

631 Distriktsstyrelsen litar på Elsäkerhetsverkets bedömning och rådgivning och anser att det är en
632 expertmyndighet med det tekniska kunnandet som i praktiken ska avgöra när det är säkert att
633 installera denna typ av anläggningar på hushållsnivå snarare än politiken. Med det sagt finns det
634 anledning för politiken att generellt främja en snabbare övergång till mer solenergi genom att ge
635 myndigheterna i uppdrag att undanröja hinder för en snabbare omställning. I dagsläget har ett flertal
636 myndigheter sådana uppdrag, varför distriktsstyrelsen instämmer med motionens intentioner och
637 anser den besvarad.

638 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att anse motionen besvarad

639 [9.2 Handla för vårt klimat - i EU och globalt](#)

640 **Motionsskrivare:** Malin Johnson-Stamppe

641 Centerstudenter

642 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

643 Centerstudenters förbundsstyrelse

644 [Brödtext](#)

645 Centerpartiet är starka vänner av en globaliserad värld med ökad frihandel. Handel mellan människor
646 och länder minskar fattigdomen, ökar det globala välståndet och sprider innovation och ny teknik.
647 Frihandeln bidrar även till att stärka andra värden utöver de ekonomiska, såsom frihet och
648 öppenhet.

649 Den Europeiska unionen är en av de största ekonomierna i världen, och därmed en stor global aktör
650 inom handeln. Utöver den viktiga inre marknaden, formar också EU den globala handeln utanför våra
651 gränser. EU har länge varit en stark förespråkare av ökad handel och har slutit många frihandelsavtal
652 globalt. Samtidigt finns det ett stort intresse och engagemang för miljö- och klimatfrågorna, vilket är
653 helt avgörande för att motverka klimatförändringarna.

654 Däremot finns det en oroväckande protektionistisk strömning inom EU vad gäller frihandeln kopplat
655 till hållbarhetsfrågorna. Även om det är med goda intentioner som många nya verktyg föreslås från
656 kommissionen, så agerar de som tekniska handelshinder. Ett ökat fokus på Corporate Social
657 Responsibility, Strategisk autonomi, värdebaserad handel och ökade krav, försvårar också
658 möjligheten för handel.

659 Frihandeln gynnar alla länder och ökar dess ekonomiska välstånd. De komparativa fördelarna,
660 specialiseringen och konkurrensen leder till effektiva och innovativa marknader globalt. Det är dessa
661 mekanismer som möjliggör spridning av ny teknik och som dessutom pressar ner priset för den. Det
662 gör att solceller, elbilar, batterier och allt annat kan spridas runt hela världen.

663 Med ökat ekonomiskt välstånd, vilket frihandel bidrar till, har också länder större möjlighet att agera
664 i miljö- och klimatfrågorna. I takt med att länders välstånd ökar ser vi att miljölagstiftning skärps och
665 att miljö- och klimatfrågorna kommer högre upp på agendan. Då ser vi också att fler länder kan
666 konkurrera och specialisera sig inom gröna industrier, effektivare produktion av varor och nya
667 innovationer. Detta är en utveckling som vi vill understödja, inte dra undan mattan för.

668 Dessvärre är det idag fyra gånger högre tullar på de renaste industrierna som på de smutsigaste.
669 Därmed har vi idag ett globalt system som premierar fossilintensiva varor. Centerpartiet måste aktivt
670 driva på för att EU ska se över sina egna tullar, men även driva på inom EU för att unionen ska vara
671 en stark aktör i globala samfund för att justera och pressa ner dessa tullar och se till att mer
672 climateffektiv teknik kan passera fler landgränser. Lösningen på klimatkrisen är inte att handla
673 mindre och att öka diverse handelshinder, utan lösningen ligger i mer frihandel, sänkta tullar och att
674 istället för att prissätta gränshandel prissätta utsläpp, oavsett var i världen de sker.

675 Samtidigt är det viktigt att EU själva går före när det gäller klimatarbetet. Den klimatnytta som sker i
676 EU har en global inverkan, inte minst kopplat till handelsfrågorna. EU:s gröna export tränger
677 nämligen undan fossilintensiva varor på den globala marknaden. I en rapport som Svenskt Näringsliv
678 producerat konstaterar man att Sveriges export enskilt tränger undan 26 miljoner ton koldioxid
679 årligen. Till stor del beror detta på vår fossilfria elproduktion. Det är därför mycket bra att EU:s
680 utsläppshandel, ETS, nu har skärpts i och med att den fria tilldelningen ska upphöra samt att fler
681 sektorer har inkluderats. Men det behövs mer. EU bör också fokusera på hur man kan minska
682 mängden koldioxid som finns i atmosfären. De politiska verktyg man kan ta till inom EU bör ske på
683 marknadsmässiga grunder. Därför bör Centerpartiet jobba för att EU ska införa negativa

684 koldioxidcertifikat inom det nuvarande systemet för EU-ETS, där aktörer som fångar in koldioxid kan
685 kompenseras på en teknikneutral grund.

686 [Att-sats](#)

687 [9.2.1](#) att Centerpartiet verkar för att inrätta negativa koldioxidcertifikat inom EU.

688 [9.2.2](#) att Centerpartiet verkar för att sänka tullarna för gröna industrier inom EU gentemot tredje
689 land.

690 [9.2.3](#) att Centerpartiet verkar för att EU ska vara en starkare aktör globalt för att sänka tullar,
691 sluta fler frihandelsavtal och motverka icke-tariffära handelshinder.

692 [9.2.4](#) att Centerpartiet tar ställning emot de protektionistiska aspekterna av Europeisk
693 strategiska autonomi.

694 [Yttrande Distrikt](#)

695 Förbundsmotion, förbundsstyrelsen är avsändare och förbundet står således bakom motionen.

696 [9.3 Slopa klimatklivet](#)

697 **Motionsförfattare:** Malin Johnson-Stamppe

698 Centerstudenter

699 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

700 Centerstudenters förbundsstyrelse

701 [Brödtext](#)

702 Klimatklivet infördes 2015 och har sedan dess kritiserats flertalet gånger för att inte vara
703 kostnadseffektivt. Reformen är ett riktat stöd mot lokala och regionala klimatinvesteringar. Flera
704 olika aktörer kan söka stöd från klimatklivet och hittills har tusentals projekt från företag, kommuner
705 och bostadsrättsföreningar fått stöd. Enligt förordningen ska stöd först och främst riktas till åtgärder
706 som "bedöms ge den största varaktiga minskningen av utsläpp av växthusgaser per investerad
707 krona". Det är en god princip. Dessvärre har en stor del av pengarna från klimatklivet delats ut till
708 åtgärder med tveksam klimatnytta, inte minst de "informationsinsatser" som kunde få stöd innan det
709 togs bort 2019.

710 Konjunkturinstitutet har även kritiserat klimatklivet för dess varierande kostnadseffektivitet och för
711 att omfatta sådan verksamhet som redan täcks av en koldioxidskatt. Man bedömer även att en
712 betydande del av de uppskattade utsläppsminskningarna hade skett oaktat stöd från klimatklivet.
713 Här har även riksrevisionen riktat kritik och konstaterar att många utsläppsminskningar som
714 ansökningarna gäller inte realiserats. De menar även att det finns problem med dubbelräkning av
715 utsläpp inom systemet, vilket tydligt ifrågasätter reformens kostnadseffektivitet.

716 Därtill är det de bidragssökande personerna som själva uppger den förväntade utsläppsminskningen
717 av sitt projekt, vilket är ett tveksamt mått eftersom man då har incitament att övervärdera nyttan.

718 Klimatklivet har spelat ut sin roll. Det är en stor utgift som varken ur ett ekonomiskt perspektiv eller
719 klimathänsyn är tydlig eller effektiv. När medel är begränsade måste prioriteringar ske - och det finns
720 andra klimatsatsningar som kan ge större effekt per krona.

721 [Att-sats](#)

722 [9.3.1](#) att Centerpartiet verkar för att avskaffa Klimatklivet.

723 Yttrande Distrikt

724 Förbundsmotion, förbundsstyrelsen är avsändare och förbundet står således bakom motionen.

725 9.4 Förenkla anslutning av ny elproduktion

726 **Motionsskrivare:** David Larsson

727 LINDESBERG C-krets, ÖREBRO C-dist

728 Ange medmotionär/Motionärer

729

730 Brödtext

731 Den pågående energiomställningen innebär i huvudsak en övergång från fossila bränslen till förnybar energi. Detta innebär samtidigt en kraftigt ökad elektrifiering av samhället då de största förnybara energiresurserna (sol- och vindkraft) i första hand kommer att användas för att generera el. Det svenska elbehovet väntas fördubblas till 2035, enligt den analys som presenterades av bland annat Energimyndigheten i december 2022.

736 En betydande begränsning för utbyggnaden av sol- och vindkraft är processen runt att ansluta elproduktionsanläggningar till elnätet. I de flesta fall är det mycket svårt för en projektutvecklare att bedöma anslutningskostnaden i ett tidigt skede. Elnätsföretagen kräver ofta att det görs en föransmälan utifrån ett färdigprojekterat förslag, trots att en hög kostnad för elanslutningen mycket väl kan komma att göra projektet olönsamt.

741 EU har genom elmarknadsdirektivet föreskrivit att elnätsföretagen ska ta fram och offentliggöra nätutvecklingsplaner. Den förra regeringen har gett Energimarknadsinspektionen i uppdrag att närmare beskriva vad dessa planer ska innehålla.

744 Att få en tydligare bild av elnätets nuvarande och planerade kapacitet är efterlängtad av dem som utvecklar projekt med ny elproduktion. Vi bör som parti följa utvecklingen inom detta område och säkerställa att det undanröjer hindren för förnybar energi i tillräcklig omfattning. Om det inte föreskrivs av Energimarknadsinspektionen, bör vi lägga en motion till riksdagen som kräver att elnätsföretagen gör det enklare för projektutvecklare att få en rimlig uppfattning om anslutningskostnaden till elnätet tidigt i processen.

750 Att-sats

751 9.4.1 att partistyrelsen får i uppdrag att bevaka Energimarknadsinspektionens arbete med
752 föreskrifter för nätutvecklingsplaner och vid behov driva politik som ytterligare förenklar
753 processen att anslutna ny förnybar elproduktion.

754 Yttrande Distrikt

755 **Distriktsstyrelsens utlåtande:**Frågan är högaktuell i omställningen till elektrifiering och
756 klimatomställning. Centerpartiet ser att det krävs en kraftig utbyggnad av förnyelsebar energi.

757 I den omställningen ligger det ett stort ansvar att dimensionera nätet och skapa effektbalans i hela
758 Sverige.

759 I arbetet har energimarknadsinspektionen en stor roll att klargöra spelreglerna och planera för en
760 effektiv utbyggnad av el nätet. Föreskrifter och planer kommer ha en avgörande betydelse för snabbt
761 kunna bygga ut ett nät enligt motionärernas förslag.

762

763 **Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:**

764 - att bifalla motionen

765 - att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma

766

767 Distriktsstämman beslutade att bifalla motionen.

768 [9.5 Inget utsläppsrättskrav för användning av spillvärme i fjärrvärmenätet.](#)

769 **Motionskrivare:** Anders Danielsson

771 OSKARSHAMN C-krets, Kalmar län C-dist

772 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

773

774 [Brödtext](#)

775 I Sverige omdefinieras nämligen alla aktörer, oavsett
776 verksamhet, till värmeproducenter när de kopplas till
777 fjärrvärmenätet. Det betyder att de som vanligtvis inte ingår i
778 EU:s utsläppsrättshandel plötsligt gör det. Det är bara Sverige
779 och ett annat EU-land som valt att ha en sådan regel.

780 Detta gör att även industrier som vill ta vara på spillvärme
781 och avsätta den på fjärrvärmenätet måste skaffa sig
782 utsläppsrätter. Detta gör att det i flera fall inte blir lönsamt
783 att tillvarata spillvärmen. I dessa energikristider bör
784 spillvärme tas tillvara.

785 Ett exempel på absurda konsekvenser kan läsas på följande länk <https://www.di.se/hallbart-naringsliv/unik-svensk-lag-stoppar-energilosning-jattekorkat/>

787 [Att-sats](#)

788 [9.5.1](#) att ta bort regeln som endast Sverige och ett annat EU-land tillämpar om att industrier som
789 tillvaratar spillvärme och avsätter den till fjärrvärmenätet omfattas av utsläppshandeln.

790 [Yttrande Distrikt](#)

791 I artikeln som det hänvisas till i motionen framgår det att det aktuella fallet är ett kafferosteri i
792 Uppsala. Av artikeln framgår inte huruvida rosteriet använder fossilgas eller biogas till sin produktion.
793 Skulle det varit biogas så hade dock inte restvärmen från rosteriet till Uppsalas fjärrvärmeverk
794 omfattats av utsläppshandel.

795 Utöver det enda rimliga i att ställa om till förnybara energislag, oavsett det handlar om
796 kaffetillverkning eller fjärrvärmeproduktion, så är det en självklar strävan att förenkla administration,
797 minska regelkrångel samt undanröja alla regulatoriska osäkerheter i det alltid lika eftersträvansvärda
798 att energieffektivisera. I det aktuella fallet var just osäkerheten kring handeln med utsläppsrätter,
799 skatteeffekter samt det administrativa krånglet skälet till att just omhändertagandet av rosteriets
800 restvärme till fjärrvärme avbrutits.

801 Det rimliga är att all energiproduktion omfattas av utsläppshandeln, att alla utsläpp ska nås av ett
802 pris för sin påverkan. Antingen genom CO2-skatt eller utsläppsrätter. Det verkar också vara det som
803 nu håller på att hända inom EU. År 2027 ska det införas ett nytt utsläppshandelssystem där trafik och
804 bostäder ska ingå. Då ingår rimligtvis även fjärrvärmens och då gäller det alla EU's medlemsländer. Så
805 problemet med olikheter inom EU, som ju motionären lyfter, är på väg att lösas.

806 Centerpartiet i Kalmar län rekommenderar partistämman besluta:

807 Att avslå motionen

808 [9.6 Vattenfall bör i första hand ha ett samhällsansvar för](#) 809 [energiförsörjningen i Sverige, i andra hand ett kommersiellt uppdrag.](#)

810 **Motionskrivare:** Anders Danielsson

811 OSKARSHAMN C-krets, Kalmar län C-dist

812 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

813

814 [Brödtext](#)

815 Vattenfall äger vi gemensamt genom att staten äger det helt. Vattenfall investerat för stora summor
816 utomlands. Ibland har det gått dåligt. Under Maud Olofssons tid som näringsminister så genomfördes
817 den ökända Nuonaffären vilket blev en stor förlustaffär för Vattenfall. Jag anser att inriktningen för
818 Vattenfall bör ändras från att bara vara ett kommersiellt statligt ägt företag som ska generera så
819 mycket vinst som möjligt till ägarna staten till att det ska vara en kollektiv nyttighet för Sverige som
820 ska användas för att säkra energiförsörjningen i Sverige.

821 [Att-sats](#)

822 [9.6.1](#) att Centerpartiet verkar för att inriktningen för Vattenfall bör vara att Vattenfall ska i första
823 hand ha ett samhällsansvar för energiförsörjningen i Sverige, i andra hand ett kommersiellt
824 uppdrag.

825 [Yttrande Distrikt](#)

826 Motionären föreslår att Vattenfalls inriktning ska ändras. Bolaget bildades som ett affärsverk för att
827 producera el från vattenfallen i Trollhättan. Under åren har sedan verksamheten förändrats och
828 utvecklats, bland annat genom utökat fokus på atomkraft under 50-talet och under 70-talet fick
829 Vattenfall uppdraget att se om kol kunde vara ett alternativ till olja.

830 Från starten 1909 fram till 1992 var Vatten ett statligt affärsverk, men övergick till aktiebolagsform
831 1992 – men fortsatt med svenska staten som ägare. Idag finns det tre statliga affärsverk kvar:
832 Sjöfartsverket, Luftfartsverket och Svenska Kraftnät. Det som utmärker dessa är att de bedriver både
833 affärsverksamhet och myndighetsutövning.

834 Vattenfall konkurrerar på den svenska energimarknaden med privata företag. Argumentet för en
835 bolagisering av Vattenfall var att öka effektiviteten i energiförsörjningen genom att ge Vattenfall
836 möjlighet att agera på samma villkor som sina konkurrenter.

837 Motionären föreslår att Vattenfall ska användas av staten för att säkra energiförsörjningen för
838 Sverige så som en kollektiv nytthet. Likaså ska inte bolagets vinst maximeras. Detta skulle i
839 praktiken innebära en grov snedvridning av konkurrensen. Vattenfall står för 41% av Sveriges
840 elproduktionskapacitet och skulle genom en annan inriktning riskera att andra intressenter
841 försvinner från den svenska elproduktionen, med följd av uteblivna investeringar och minskad
842 elproduktion. Tack vare en avreglerad energimarknad har Sverige en hög elproduktion, varav en stor
843 del förnybar. Mer förnybar elproduktion behövs dock, och det finns även utmaningar i elkraftnätet,
844 där staten i form av Svensk Kraftnät ansvarar för utbyggnaden.

845 Genom bolagsordning och ägarpolicy kan de mål om samhällsansvar för energiförsörjningen som
846 motionären efterlyser uppnås, samtidigt som Vattenfall är en av flera kommersiella aktörer på
847 marknaden. Vattenfall delade ut 23,4 miljarder till svenska staten under 2022.

848 Centerpartiet i Kalmar län rekommenderar partistämman besluta:

849 Att avslå motionen.

850 [9.7 Utveckling av energipolitik - fjärrvärmens möjligheter](#)

851 **Motionskrivare:** Richard Kullberg

852 LINKÖPING C-krets, ÖSTERGÖTLAND C-dist

853 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

854

855 [Brödtext](#)

856 Bränslet i svensk fjärrvärmeproduktion är idag ofta spill från skogsindustrin och hushållsavfall, men
857 även importerat avfall.

858 Svensk kärnkraft använder bara 1/3 av värmeenergin ifrån uranet i driften av kondenskraftverk. Två
859 tredjedelar av energin kyls bort - stor del energin blir spillvärme som försvinner ut i havet (och
860 påverkar det lokala havslivet intill stränderna där vattnet blir varmare). Svensk energiproduktion och
861 vikten av "självförsörjning" har blivit väldigt aktuellt i och med gånga årets omvärldshändelser. Om vi
862 kunde utnyttja potentialen som finns i spillvärmerna till fjärrvärme skulle vi kunna effektivisera
863 uppvärmningen av hushållen. Möjligheten att tillvarata spillvärmerna från kylvattnet i kärnkraftverk är
864 inte tillräckligt utforskat. Lagen förbjuder detta idag. Samtidigt har forskare, exempelvis Björn
865 Karlsson (professor i energisystem) varnat för att energi går till spillo i Sverige. Detta eftersom
866 fjärrvärmearläggningar som skulle kunna producera el samtidigt som värme inte gör så idag och
867 kraftverk som producerar el inte tar tillvara på värmen som biprodukt - samtidigt är alltså spillvärme
868 från kärnkraftverk förbjudet att använda.

869 Samtidigt kommer det nu ny teknik för att kunna ta tillvara på spillvärme från serverhallar. En av
870 Sveriges mest högteknologiska serverhallar som byggs för Banhofs servrar i Stockholm är tänkt att
871 nyttja spillvärmerna från till fjärrvärme för fastigheter i närområdet. Här finns det mycket som det
872 offentliga skulle kunna göra för att utverka och möjliggöra för aktörer att investera i smarta "cykliska
873 energisystem".

874 Fjärrvärme är ett energislag med stor framtida potential som skulle kunna gå från att ha varit "det
875 bästa av det sämsta" sättet att göra sig av med avfall, till att bidra till smart och miljövänlig
876 energianvändning. Men det finns några hinder på vägen. Nyligen rapporterades det om att husägare
877 som är anslutna till Södertörns Fjärrvärme AB i södra Stockholm kan tvingas betala för
878 "nyanslutningsavgifter" på uppåt 400 000 kronor per hushåll. Detta för att bekosta ett nytt
879 fjärrvärmenät, då det kommunala bolagets fjärrvärmenät levt ut sin livslängd och därför behöver
880 ersättas av ett nytt. Risken att det blir ringar på vattnet och fler bolag börjar kräva
881 fjärrvärmekunderna på höga installations- eller reparationskostnader kan även få följden att
882 villaägare väljer bort fjärrvärmen. Eftersom marknaden inte är fri, kan man som villaägare kan inte
883 fritt vilja fjärrvärmeleverantör. Valet man kan göra är att istället lägga pengarna på billigare
884 uppvärmningsalternativ. Vad sker med fjärrvärmenätet då?

885 Marknaden för elleveranser är på liknande sätt ett problem, där nätägare kan ta ut stora vinter ur
886 bolagen samtidigt som de höjer nätavgifterna eftersom dessa sägs bekosta renoveringar och
887 nyinvesteringar i elnätet. Hur kan vi som parti skydda de stora bolagens vinster på bekostnad av
888 energikonsumenterna?

889 Förutsättningarna för fjärrvärmeoperatörerna kommer kanske behöva förändras. Regelverk behöver
890 genomlysning och fjärrvärmemarknaden behöver bli het igen. Kommunala fjärrvärmeföretag utgör
891 omkring 60 procent av produktionen, samtidigt som restvärme från olika industrier inte utnyttjas
892 mer än till hälften.

893 Jag vädjar därmed till stämman att bifalla mina yrkanden:

894

895 [Att-sats](#)

896 [9.7.1](#) Behandlas i Energi och Klimat kommitté 2: att Centerpartiet ska arbeta för att häva förbudet
897 att ta tillvara spillvärmen från kärnkraftverk.

898 [9.7.2](#) att Centerpartiet ska arbeta för att utreda ny marknadsmodell för fjärrvärme som inte bygger
899 på kommunalt monopol.

900 [9.7.3](#) att arbeta för att utreda ny lagstiftning som kan skydda energikonsumenter från
901 "chockhöjningar" av energinätsavgifter eller påtvingade nyanslutningsavgifter.

902 [9.7.4](#) att Centerpartiet ska verka för ett nationellt initiativ att ta tillvara på spillvärme från industrin
903 i våra fjärrvärmenät.

904 [Yttrande Distrikt](#)

905 Att spillvärme från kärnkraft ska utredas är redan beslutat av riksdagen 2018 efter en motion av Jan
906 Andersson (M), varför första attsatsen anses besvarad.

907 En utredning av det kommunala monopolet på fjärrvärme anser vi inte är meningsfullt. "Monopolet
908 Fjärrvärme" leder snarare till en mer effektiv resursanvändning, då två eller flera fjärrvärmeverk
909 bredvid varandra inte skulle vara lönsamt. Även om fjärrvärme är ett monopol så är inte produkten
910 "uppvärmning av bostad" ett monopol. Personer kan välja andra system, varför incitamenten för
911 producenterna av fjärrvärme är att hålla priserna nere. Därför föreslår distriktsstyrelsen
912 partistämman avslå attsatsen.

913 Lagstiftade prisregleringar är i grunden ingen bra idé. De verkliga kostnaderna för en produkt
914 kommer delvis att lämpas över från den som konsumerar produkten till någon annan, som inte

915 nödvändigtvis konsumerar produkten. Generellt leder politiska prisregleringar inte till en effektivare
916 marknad. Därför föreslår distriktsstyrelsen partistämman avslå attsatsen.

917 Att mer spillvärme från industrin ska tas till vara på är en god och resurseffektiv idé, varför
918 distriktsstyrelsen föreslår partistämman bifalla attsatsen.

919 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att:

920 Anse första attsatsen besvarad, avslå attsats två och tre samt bifalla motionens fjärde attsats.

921 [9.8 Låt en rättmätig del av naturresursernas värden medverka till lokal](#) 922 [och regional utveckling!](#)

923 **Motionskrivare:** Håkan Larsson

924 KROKOMS KO C-krets, JÄMTLAND C-dist

925 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

926

927 [Brödtext](#)

928 **Låt en rättmätig del av naturresursernas värden**

929 **medverka till lokal och regional utveckling!**

930 Sverige är ett naturresursrikt land men endast en mindre del av de värden som skapas stannar i de
931 bygder och regioner där produktionen sker. Jämfört med andra länder unikt lite. Detta måste
932 förändras så snart som möjligt. I grunden handlar det om rättvisa.

933 Centerpartiet arbetar sedan decennier tillbaka för "återbäring" på vattenkraft och vindkraft, men de
934 här frågorna bör drivas mer offensivt än hittills. En naturlig politik för ett decentralistiskt parti som
935 arbetar för att ta hela landet i bruk. Till skillnad från vad som är fallet i jämförbara länder stannar inte
936 ens fastighetsskatten på vattenkrafts- och vindkraftsanläggningar där produktionen sker utan går in
937 till staten. Det finns inte heller några parametrar i skatteutjämningsystemet som tar hänsyn till att
938 kraftverken har inneburit försämrade lokala och regionala förutsättningar för fiske, jordbruk,
939 skogsbruk, renskötsel och besöksnäring. (Invånarna i de naturresursrika skogslänen betalar för övrigt
940 ungefär sju miljarder kronor mer per år i region- och kommunskatt än vad de skulle göra om
941 skattetrycket varit det genomsnittliga för landet. Jämför man med kommunerna i Stockholms län
942 handlar det om elva miljarder. Beräkningar av FSV, Föreningen Sveriges Vattenkrafts- och
943 Vindkraftskommuner och regioner.) Ett första steg i en reform måste vara att överföra
944 fastighetsskatten på vattenkraft och vindkraft från staten till berörda kommuner och regioner, vilket
945 kan ske snabbt. Det handlar om politisk vilja. Men det krävs mer. Grannlandet Norge visar hur
946 kraftproduktionen kan bidra till lokal och regional utveckling.

947 Från skogsbruket överförs varje år stora summor från skogslänen till storstadsområdena. Erik Arthur
948 Egervärn motionerade redan på 1990-talet i riksdagen om att inkomster från skogen ska beskattas
949 där fastigheten är belägen och inte där ägaren råkar vara skriven. Det bör vara dags att omsätta detta
950 förslag i offensiv politik.

951 Mineralbeskattningen är ytterst låg i Sverige. I andra större gruvländer som Kanada och Australien
952 beskattas uttaget på regional nivå. Det är logiskt med en mineralskatt på kommunal och regional nivå
953 även i vårt land. En modell för detta bör utarbetas. Den tid då främst norra delen av Sverige sågs som
954 ett förråd av billiga råvaror, ett närmast kolonialt tänkande, måste definitivt förpassas till historien.

955 En rättmätig del av naturresursernas värden bör stanna lokalt och regionalt och medverka till
956 utveckling. Inspiration finns att hämta från jämförbara länder. Mot denna bakgrund föreslår jag

957 Att Centerpartiet offensivt driver på för att de kommuner och regioner som har släppt till områden
958 och forsar för produktion av vattenkraft och vindkraft ska få behålla en rättmätig del av de värden
959 som produceras för utveckling. Att ett konkret program utarbetas för att en del av naturresursernas
960 värden ska stanna i de kommuner och regioner där produktionen sker. Håkan Larsson, Centerpartiet i
961 Krokoms kommun

962

963

964 [Att-sats](#)

965 [9.8.1](#) att Centerpartiet offensivt driver på för att de kommuner och regioner som har släppt till
966 områden och forsar för produktion av vattenkraft och vindkraft ska få behålla en rättmätig
967 del av de värden som produceras för utveckling.

968 [9.8.2](#) att ett konkret program utarbetas för att en del av naturresursernas värden ska stanna i de
969 kommuner och regioner där produktionen sker.

970 [Yttrande Distrikt](#)

971 Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens förslag och ser att det ligger helt i linje med vad partiet
972 länge jobbat för. Distriktsstämman beslutar att bifalla motionen med distriktsstyrelsens yttrande
973 med acklamation.

974 [9.9 Främja lokal lagring av elenergi](#)

975 **Motionskrivare:** Pietro Marchesi

976 TÄBY C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

977 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

978 Ann-Sofie, Lager, Stockholms Län

979 [Brödtext](#)

980 För att klara toppar i efterfrågan och perioder av lägre elproduktion, behövs lokal lagring av energi.
981 En anläggning som kombinerar förnybar energiproduktion, som vind- och solkraft, med lokal
982 energilagring, bidrar till ett stabilt nät. Därmed ökar möjligheterna att integrera förnybar energi i
983 elnätet på ett effektivt och säkert sätt. Ägare av stora vindkraftsparker bör också ha egen
984 lagringskapacitet, vilket är lönsamt både för vindkraftsägaren och samhället.

985 Den lokala energilagringen kan ske i batterier, pumpvattenmagasin eller annat. Utveckling av
986 batterier sker i en extremt snabb takt, effektiviteten ökar och priset sjunker år för år. Mindre
987 batterier i hushåll kan med fördel vara ihopkopplade till virtual power packs (VPP). Batterier
988 erbjuder flexibilitet, så att elen kan användas vid de tidpunkter då priset är högre eller när den
989 vanliga elförsörjningen är instabil.

990 För att ersätta stora reservkraftverk lämpar sig storskaliga batterier eller, där det finns lämpliga
991 höjdförhållanden, pumpvattenmagasin. De fungerar genom att vatten pumpas upp till en högre höjd
992 när det finns överskott på energi. När det finns en hög efterfrågan på el, släpps sedan vattnet ner
993 genom turbiner, precis som i ett vanligt vattenkraftverk.

994 I dagens försämrade säkerhetsläge, är ökad lokal produktion i kombination med lagring av energi ett
995 viktigt led i att öka självförsörjningsgraden och minska samhällets sårbarhet.

996 [Att-sats](#)

997 [9.9.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör uppmuntra och underlätta
998 lokal lagring av energi, speciellt i samband med installation av förnybar elproduktion.

999 [9.9.2](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kommuner bör uppmuntra och underlätta
1000 för fastighetsägare som installerar solceller, att även installera lagring av el i batterier eller
1001 annan form.

1002 [9.9.3](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur investeringar i storskaliga sol- och
1003 vindkraftsprojekt bör kombineras med lagring i batterier eller pumpvattenmagasin.

~~1004~~ [Yttrande Distrikt](#)

1006 [9.10 Geografiska Energigemenskaper - en resurs för framtiden och lokal
1007 utveckling](#)

1008 **Motionskrivare:** Camilla Johansson

1009 UDDEVALLA KOMMUNKRETS C-krets, Fyrbodals C-distrikt

1010 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1011 Per Öfverman

1012 [Brödtext](#)

1013

1014 RISE är Sveriges forskningsinstitut samt innovationspartner och bidrar till ett konkurrenskraftigt
1015 näringsliv och ett hållbart samhälle tillsammans med företag, ekonomi och offentlig sektor.

1016 Det finns idag stora möjligheter till energieffektivisering som är gynnsamt både ur klimatsynpunkt
1017 och när det gäller att minska energikostnaderna inom vad vi idag kallar energigemenskaper. Därför
1018 bygger RISE nu upp kompetens med nationella och internationella samarbetspartners från städer,
1019 akademi, energibolag och industri i en serie projekt

1020 Energigemenskap innebär att man kopplar samman närliggande byggnader i ett mindre system där
1021 man kan producera, dela, återvinna och till och med lagra energi. Fram till nu har möjligheterna att
1022 göra detta varit begränsade eftersom man inte fått dela el mellan bostadshus. Det ändrades i en
1023 förordningsändring som trädde i kraft den 1 januari 2022, under förutsättning att det handlar om
1024 byggnader inom samma fastighet eller grannfastigheter.

1025 Energigemenskaper kan vara ett effektivt svar på energiomställningens utmaningar, och kan bidra till
1026 kraftigt sänkta topp-effektbehov och energibesparingar på upp till 30 procent. Nu etableras
1027 demonstrationsprojekt för energigemenskaper i Örebro och Stockholm, där RISE tillsammans med
1028 KTH ska undersöka möjligheterna till delning av energi mellan fastigheter, lokal solelproduktion och
1029 lokala energilagringlösningar

1030 Vi vill bland annat i denna motion bredda konceptet till att innefatta även civilsamhället som till stor
1031 del förfogar över utvecklingsprocesser i stora delar av vårt land dvs mindre tätorter och vår
1032 landsbygd.

1033 Under flera decennier har vi i Sverige satsat miljarder på bredbandsutbyggnad och förhoppningen var
1034 att fram till 2025 skulle 95% av vår befolkning ha 100 mbit/s. Vi ser nu att vi inte kommer nå målet
1035 men i stora delar av landet har vi ändå byggt upp en tillförlitlig infrastruktur tack vare våra
1036 fiberföreningar och lokala utvecklingsgrupper. De som idag är anslutna till en ekonomisk
1037 fiberförening det vill säga ett kooperativ och har varit i drift under flera år, bör idag ha ett gott eget
1038 kapital om man skött sina räkenskaper väl.

1039 Detta innebär att det idag finns ett stort lokalt eget kapital på landsbygden som behöver omsättas i
1040 ny verksamhet om det inte ska gå tillbaka till medlemmarna som utdelning.

1041 Att i den redan befintliga fiberföreningen även starta upp energigemenskap för att lokalt bidra med
1042 det energibehov som efterfrågas skulle kunna vara en mycket god affär.

1043 Lokala energigemenskaper (Geografiska energigemenskaper) hade också bidragit till vårt civilförsvar
1044 då det hade varit svårare att slå ut vårt elnät då det skulle finnas hundratals av dem.

1045 Med geografiska energigemenskaper menas

1046 · Geografiskt definierade områden där hushåll, företag, föreningar etc. gemensamt producerar,
1047 lagrar och delar förnybar energi.

1048 · Förnybar energi kan komma från sol, vind, vatten eller biobränsle var för sig eller i kombination.
1049 Energilagring kan ske i batterier, i gruvhål, i dammar eller genom omvandling till vätgas.

1050 · Energigemenskaper baseras på lokalt demokratiskt ägande i syfte att skapa trygg stabil och
1051 kostnadseffektiv energi för dess medlemmar.

1052 De vi ser som genomförare av detta är organisationerna Coompanion och Hela Sverige ska Leva -
1053 utifrån sina nationella uppdrag och unika kunskaper, som civilsamhällets aktörer när det gäller
1054 bredbandsutvecklingen och start av fiberföreningar. Här borde också civilförsvars-, samhälls- och
1055 företagarföreningar kunna vara delaktiga i en framåtsyftande process för att skapa lokala
1056 energinoder. Vi får inte heller glömma kommunernas viktiga roll i detta.

1057 [Att-sats](#)

1058 [9.10.1](#) att en analys genomförs om hur energigemenskaper skulle kunna bidra till att höja
1059 beredskapen utifrån ett rent civilförsvarsmässigt perspektiv.

1060 [9.10.2](#) att en utredning tillsätts om hur ett nationellt stöd för energigemenskaper skulle kunna se ut.

1061 [9.10.3](#) att en energikartläggning genomförs för att visa var intresse finns för att bilda lokala
1062 energigemenskaper.

1063 [9.10.4](#) att nätverk och projekt ska bildas där civilsamhället inkluderas för att öka produktion av el via
1064 geografiska energigemenskaper och de befintliga fiberföreningarnas uppbyggda
1065 infrastruktur.

1066 [Yttrande Distrikt](#)

1067 Energigemenskaper har en stor möjlighet att liksom fiberföreningar förändra för de som är boende på
1068 bygden. I andra länder i Europa finns också en mängd fler gemenskaper på plats redan innan EU-
1069 förordningen presenterades 2019, även i Sverige. I uppsatsen "Lokala Energigemenskaper – En analys
1070 av lokala energigemenskaper som en del av EU:s klimatstrategi i Ren energipaketet 2019 samt en
1071 diskussion kring Sveriges implementering" noterades att Sverige valde att tolka vissa regleringar både
1072 kunnat tolka och tillämpa direktivet på ett sätt som gynnar energigemenskaperna ännu mer. Detta är

1073 beklagligt men då lagstiftningen är nyligen implementerad och för att få ny energi på plats snabbt
1074 behöver vi idag utgå hur vi kan nyttja den lagstiftning som finns på bästa sätt. En anledning till att det
1075 inte finns fler energigemenskaper i Sverige bedömer uppsatsen bero på två anledningar. Främst att vi
1076 har haft låga energipriser i Sverige, det har minskat behovet kraftigt. Dels att vi har haft en stark
1077 tilltro till att staten har hanterat energipolitiken historiskt på ett i stort tillfredsställande sätt. Priser
1078 och tillgång har inte varit en stor fråga i Sverige. Jämför vi med Nederländerna där antalet
1079 energigemenskaper har ökat kraftigt där en känsla hos allmänheten att ta saken i egna händer varit
1080 starkare när el-priset och farhågan för el-brist varit större. Nu med ny lagstiftning på plats bör
1081 information finnas tillgängligt och även ett stöd i hur det ska tillämpas. Däremot är detta en marknad
1082 som genererar vinst och att i detta läget ge direkta statliga stöd ska vi vara försiktiga med. Däremot
1083 kan sänkta skatter och avgifter vara en väg framåt. Detta då antalet energigemenskaper minskade i
1084 Sverige efter 2009 när energiskatterna höjdes på gemenskaperna. Tillgången till kapital är däremot
1085 alltid en utmaning och i detta fallet är det mer hur vi får våra kreditgivare att inse möjligheterna så
1086 att viljan att låna ut till rätt projekt ökar. Civilsamhället har en viktig del i detta men att tillsätta
1087 projekt för att nyttja fiberföreningarnas kapital bedömer vi vara fel väg att gå. En ekonomisk förening
1088 finns för sitt ändamål. I de fall en fiberförening väljer att ändra i stadgarna för att bredda sitt
1089 ändamål och göra kapitalet tillgängligt för andra ekonomiska föreningar i bygderna ska det vara på
1090 den enskilda föreningens initiativ och inte genom statlig uppmuntran. Kraften som finns i att byggen
1091 att skapa sin egna energi genom en energigemenskap skulle också underlätta placering av bland
1092 annat vindkraft. En tidig energigemenskap i Danmark var just en vindkraftspark där grannar ville gå
1093 före för att få ett exempel på vindkraftens möjligheter. Med en decentraliserad energiproduktion
1094 ökar också vår motståndskraft ifall vi skulle hamna i kris eller krig.

1095 Nätverk bör kunna bildas inom civilsamhället för att stimulera bildandet av energigemenskaper på
1096 samma sätt som fiberföreningar byggts upp. Det bör dock ske på frivillig grund. Den regionala nivån
1097 är den nivå som är mest lämpad att ge kunskapsstöd. Det kan ske inom ramen för det regionala
1098 utvecklingsarbetet såsom bredbandsutbyggnaden redan gör.

1099 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman

1100 att **bifalla första att-satsen**

1101 att **avslå andra, tredje och fjärde att-satserna**

1102 [9.11 Motion om att utlysa klimatnödläge](#)

1103 **Motionsskrivare:** PER Belander

1104 SVEDALA KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1105 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1106

1107 [Brödtext](#)

1108 Enligt IPCC så riskeras vår civilisation och stora delar av livet på jorden om vi inte genomför rejäla
1109 minskningar av koldioxidutsläppen. Ju snabbare vi minskar utsläppen desto större chans har vi att
1110 begränsa skadorna. Om Parisavtalet skall uppnås måste utsläppen minska med 7% om året och vi är
1111 inte ens i närheten av det. Vi kan inte bara förlita oss till innovationer, elektrifiering och
1112 teknikutveckling utan vi måste också ställa om vår livsstil och minska vår konsumtion.

1113 Att utlysa klimatnödläge innebär att ta till akuta åtgärder för att minska utsläppen. Alla
1114 samhällsnivåer måste genomföra de klimatåtgärder som krävs, mobilisera resurser och undanröja

1115 hinder. Alla beslut som tas måste vara tagna med hänsyn till klimatnödläget. EU och 7000 universitet
1116 och högskolor världen över har redan utlyst klimatnödläge. Att utlysa ett nödläge är att man öppet
1117 erkänner allvaret och omfattningen av det planetära klimatproblemet. Det viktigaste är att man
1118 förbinder sig att göra något åt det. En nationell koldioxidbudget kan vara ett hjälpmedel. Åtgärderna
1119 kan vara:

- 1120 • Fasa ut klimatskadliga subventioner
- 1121 • Fasa ut finansiering av fossila verksamheter
- 1122 • Kvotera flygresandet
- 1123 • Restaurera skogar och våtmarker
- 1124 • Göra åtgärder för minskade konsumtionsbaserade utsläpp

1125 Vi måste inse att klimatfrågan inte är en underordnad fråga eller en fråga som alla andra frågor. Det
1126 är i stället en helt övergripande fråga om att överleva på planeten.

1127 [Att-sats](#)

1128 [9.11.1](#) att Centerpartiet verkar för att utlysa klimatnödläge i Sverige.

1129 [Yttrande Distrikt](#)

1130 Distriktsstyrelsen instämmer i att läget för vårt klimat är allvarligt. Vi behöver hitta vägar för att
1131 snabbt reducera både utsläpp och att minska mängden koldioxid i atmosfären. Distriktsstyrelsen
1132 delar motionärens ambition om att vi snabbt måste nå klimatmålen.

1133 Distriktsstyrelsen ser dock att ett införande av klimatnödläge skulle få negativa konsekvenser på
1134 viktiga klimatområden, inte minst för klimatet och det kloka skogsbruk vi har i Sverige. Ett stopp för
1135 skogsavverkning och användning av trä- och skogsråvaror skulle få klimatmässigt stora negativa
1136 effekter för tex energi, kemisk industri och byggsektorn.

1137 Centerpartiets ser allvarligt på klimatutmaningen. Vi ser att det måste till tillväxtfrämjande åtgärder
1138 och fler stimulanser för att förmå konsumenter att göra kloka miljö- och klimatval. För att snabbt
1139 kunna nå klimatmålen behövs omfattande investeringar i grön teknik och klimatsmarta innovationer.
1140 Sverige är idag ledande i utvecklingen av morgondagens gröna lösningar vilka också bidrar till att
1141 sänka de globala utsläppen när de exporteras till andra länder.

1142 I omställningen till en cirkulär och biobaserad ekonomi har industrin en stor roll. Därför vill
1143 Centerpartiet ytterligare öka satsningen på industriklivet och därmed näringslivets möjligheter att
1144 bidra till stora utsläppsminskningar i Sverige och internationellt. Vi vill införa riktade satsningar mot
1145 avancerade återvinningstekniker, insamling och användning av biologisk koldioxid, (bio-CCS/U), grön
1146 vätgas, fossilfri gödsel samt klimatsmart biodrivmedelsproduktion.

1147 **Beslut:**

1148 1. att anse att-satsen besvarad

1149 [9.12 Solceller i känsliga områden](#)

1150 **Motionsskrivare:** HÅKAN Ekelund

1151 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1152 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1153 Filip Skarp, Civilingenjör elektroteknik

1154 Håkan Ekelund, Byggnadsingenjör

1155 [Brödtext](#)

1156 Dagens samhälle står i nulägen inför flera stora utmaningar. Sveriges försvar utvecklas för att stå
1157 rustat inför en världspolitisk vardag med yttre hot. Energibehovet i Sverige är stort och i den gröna
1158 omställningen kommer efterfrågan på grön el att stiga ytterligare.

1159 Som ett led i den gröna omställningen för att öka Sveriges energiproduktion har antalet installerade
1160 solceller ökat näst intill explosionsartat de senaste åren. Som en följd av ökningen har antalet
1161 leverantörer och installatörer av solcellsanläggningar ökat. Tyvärr har den stora ökningen lett till att
1162 installerade anläggningar inte uppfyller gällande krav beträffande elektromagnetisk strålning.

1163 Enligt "Regeringsbeslut Fi2020/02994/SPN" har Försvarsmakten och Elsäkerhetsverket utfört
1164 "Utredning av elektromagnetiska störningars försvårande för totalförsvarets intressen eller
1165 anläggningar" (FM2020-22728:17) där det fastställs att installerade solcellsanläggningar kan skapa
1166 elektromagnetiska fält som påverkar både civil och militär radiokommunikation. Detta har gjort att
1167 försvarsmakten stoppat solcellsinstallationer och även upphävt tidigare tillstånd för
1168 solcellsinstallation.

1169 Alla produkter som säljs på den svenska marknaden skall vara CE-märkta vilket innebär att de enskilt
1170 skall uppfylla de direktiv som reglerar hur mycket elektromagnetiska fält produkter tillåts generera.
1171 Detta gäller enskilda produkter och en solcellsanläggning består av väldigt många komponenter. En
1172 växelriktare som uppfyller alla gällande krav kan, om den installeras felaktig, ge orsak till kraftiga
1173 elektromagnetiska fält. De långa kabeldragningar som krävs för en solcellsinstallation kan bilda
1174 antenner om inte exempelvis en strålande area strömslingor minimeras. Allt detta är allmän kunskap
1175 och det är inte orimligt att kräva att alla solcellsinstallationer görs på ett fackmannamässigt sätt, inte
1176 bara med avseende på elsäkerhet och personsäkerhet, utan även ur ett strålningsperspektiv.

1177 En utredning bör tillsätts för att rekommendera bästa sätt att säkerställa hur solcells-installationer
1178 kan uppfylla krav på elektromagnetisk strålning och ta fram förutsättningar för hur solceller kan
1179 installeras i för försvarsmakten och civilsamhället känsliga områden.

1180 Mot bakgrund av detta föreslår vi:

1181

1182 [Att-sats](#)

1183 [9.12.1](#) att en utredning tillsätts för att rekommendera bästa sätt att säkerställa att
1184 solcellsinstallationer uppfyller gällande krav på elektromagnetisk strålning.

1185 [Yttrande Distrikt](#)

1186 Det ingår i elsäkerhetsverkets uppdrag att säkerställa att produkter som används är säkra för
1187 människor, byggnader och samhällsviktiga funktioner. Det går att läsa i instruktionerna för
1188 elsäkerhetsverket 2007:1121 och mandatet för tillsyn finns i SFS 2016:363

1189

1190 BESLUT: Att bifalla motionen utifrån försvarets krav

1191 [9.13 Strategiska kraftinvesteringar i storstadsregioner](#)

1192 **Motionskrivare:** Jonas Riedel

1193 SOLLENTUNA C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

1194 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1195 Susan Silverberg, Sollentuna

1196 [Brödtext](#)

1197 Behovet av elkapacitet i stadskärnor som exempelvis Stockholm ökar. Det krävs mer kraftförsörjning
1198 till regionen samtidigt som befolkningsökningen kräver fler bostäder. Denna ökade kraftförsörjning
1199 måste ske långsiktigt och inte på bekostnad av människornas välbefinnande, bebyggelsestrukturer
1200 eller grönstrukturer i regionen.

1201 För att öka kapaciteten i elnätet in mot storstadsregioner byts ledningar med kapacitet på 220 kV ut
1202 mot ledningar med kapacitet på 400 kV. Det innebär samtidigt att ledningsstolpar på omkring 20
1203 meters höjd byts ut mot stolpar på upp till 65 meters höjd.

1204 Svenska Kraftnät ägs av regeringen och dess investeringar betalas i form av skatter och avgifter,
1205 därav blir kostnadsfördelningen för nätutbyggnaden jämn för alla. Dock är det invånarna i växande
1206 tätorter som påverkas av höga, dominerande luftburna elledningar. Ett kraftledningsnät som
1207 passerar i tätbebyggelse påverkar i allra högsta grad orten, människorna och livsmiljön. Det inkräktar
1208 dessutom på marktillgångar och minskar möjligheten till nybyggnation och förtätning, minst lika
1209 viktiga utvecklingsaspekter i storstadsregioner. För att minska sin påverkan på människorna och
1210 stadsutveckling borde i första hand alltid en utredning göras om markburen elkabel är tekniskt och
1211 samhällsekonomiskt möjlig vid utbyggnad i nära anslutning till stadsbebyggelse.

1212 [Att-sats](#)

1213 [9.13.1](#) att Centerpartiet arbetar för att markkabel ska utredas som förstahandsalternativ vid
1214 utbyggnad av elnätet i nära anslutning till stadsbebyggelse.

~~1215~~ [Yttrande Distrikt](#)

1217 [9.14 Energigemenskaper och virtuella nät](#)

1218 **Motionskrivare:** David Larsson

1219 LINDESBERG C-krets, ÖREBRO C-dist

1220 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1221

1222 [Brödtext](#)

1223 EU har genom elmarknadsdirektivet och förnybarhetsdirektivet lyft fram energigemenskaper som en
1224 central del av sin strategi för unionens energiomställning, och kräver att medlemsländerna ska
1225 underlätta sådana. Tanken är att medborgarna ska få en starkare ställning på elmarknaden och även
1226 få nya möjligheter att bidra till investeringar i mer förnybar elproduktion och annan främjande
1227 energiteknik.

1228 Sverige har hittills hanterat frågan om energigemenskaper utan entusiasm, när det i stället skulle
1229 kunna utgöra en viktig pusselbit i vår egen energiomställning och bidra till att undanröja hinder som
1230 kapacitetsbrister i elnätet och lokal opinion mot ny elproduktion.

1231 En central punkt i detta arbete är att tillåta energidelning genom så kallade virtuella lokala nät. Detta
1232 innebär att elen distribueras mellan energigemenskapens medlemmar i det allmänna elnätet och
1233 avräkningen görs med den lokala nätägarens vanliga elmätare (som måste vara dubbelriktade och
1234 lagra ett mätvärde minst en gång i timmen). För att detta ska bli likvärdigt med energidelning i
1235 kompletterande fysiska nät (vilket är tillåtet sedan januari 2022) krävs förändringar i energiskattens
1236 utformning, så att kollektiv egenanvändning av el blir möjligt utan att energiskatt påförs.

1237 [Att-sats](#)

1238 [9.14.1](#) att partistyrelsen ges i uppdrag att driva frågan om förändrad energibeskattnings, för att
1239 möjliggöra energidelning i virtuella lokala nät.

1240 [Yttrande Distrikt](#)

1241 **Distriktsstyrelsens utlåtande:**

1242 Ett virtuellt elnät kan sägas vara ett försök att använda det befintliga elnätet för att dela el med sina
1243 grannar och att skapa så mycket lokal eltillgång som möjligt. Detta bidrar till att hålla rätt spänning
1244 och minska kravet på stamnätet, att distribuera el över större avstånd. Virtuella elnät ger oss även
1245 ökade möjligheter att bygga mera solceller; elkunder med tak och plats som inte lämpar sig för
1246 solceller, kan t ex köpa andelar av en granne eller samfällighet ännu längre bort.

1247 Kraftbolagen har historiskt haft som uppdrag att förse slutkunderna med den el de vill ha. Att
1248 kunderna idag själva producerar och lagrar el är en ganska ny och ovan situation och marknad.
1249 Distriktsstyrelsen instämmer i att det är viktigt att arbeta för nya regler och juridik till gagn för alla
1250 inblandade parter, för att på bästa sätt optimera det befintliga elnätet och gynna lokal produktion
1251 och lokal samverkan.

1252 **Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta**

1253 - att bifalla motionen- att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämman

1254

1255 Distriktsstämman beslutade att bifalla motionen.

1256 [9.15 Motion om att klimatssmarta arbetsmaskiner](#)

1257 **Motionskrivare:** Christina Persson

1258 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1259 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1260 Ingrid Persson, Skåne

1261 Inga-Kerstin Eriksson, Skåne

1262 Lars V Andersson, Skåne

1263 Martin Stockfors, Skåne

1264 [Brödtext](#)

1265 Utsläppen från arbetsmaskiner har varierat sedan 1990. Under de senaste tre åren har utsläppen en
1266 ökande trend. Om utsläppen ska minska framöver krävs det ytterligare åtgärder.

1267 Omställningen till hållbara bränslen är en utmaning. Arbetsmaskiner har lång ekonomisk livslängd
1268 och det är kostsamt att byta ut maskiner i förtid. Det finns knappt några andra än dieseldrivna

1269 arbetsmaskiner på den svenska marknaden. Arbetsmaskinernas dieselutsläpp är inte bara skadliga
1270 för klimatet utan är också hälsovådliga, när det gäller kvävedioxid och partiklar.

1271 På större de större marknaderna inom EU finns det redan idag kraftfulla arbetsmaskiner som drivs på
1272 el, biogas eller flytande biobränsle. Utsläpp från sådana maskiner har varken effekt på klimatet eller
1273 hälsan.

1274 https://www.youtube.com/watch?v=QR4K_ucGoQ0

1275 [file:///C:/Users/chzo1000/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/IE/3IAHJHMT/kep-2018-
1276 2024.pdf](file:///C:/Users/chzo1000/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/IE/3IAHJHMT/kep-2018-2024.pdf)

1277 [https://www.jordbruksverket.se/download/18.2da8616d1542c4a496693d75/1461151978334/ra15
1278 _23v2.pdf](https://www.jordbruksverket.se/download/18.2da8616d1542c4a496693d75/1461151978334/ra15_23v2.pdf)

1279 [https://www.lantmannen.se/forskning-och-innovation/innovation-fran-jord-till-bord/klimat effektivt-
1280 lantbruk/fossilfria-transporter/](https://www.lantmannen.se/forskning-och-innovation/innovation-fran-jord-till-bord/klimat effektivt-lantbruk/fossilfria-transporter/)

1281

1282 Genom att samverka kunde de stora upphandlande myndigheterna som Trafikverket, Försvaret och
1283 större kommuner driva på för att skapa en stor efterfrågan på biobränsle drivna arbetsmaskiner, köpa
1284 in dem samtidigt och se till att de blev allt vanligare i landet. Sådana stora teknikupphandlingar
1285 kunde eventuellt också samordnas med Lantmännen, så att även arbetsmaskinerna inom Sveriges
1286 jordbruk blev hållbara.

1287 Centerpartiet ska verka för

1288 [Att-sats](#)

1289 [9.15.1](#) att ge lämpliga myndigheter i uppdrag att samverka kring större teknikupphandlingar av
1290 biobränsle drivna arbetsmaskiner.

1291 [9.15.2](#) att avsätta tillräckliga resurser till sådana stora upphandlingssamarbeten.

1292 [Yttrande Distrikt](#)

1293 Motionen har en god tanke, men en reaktion är att det ofta inte är staten som äger våra maskiner,
1294 utan våra kommuner och regioner.

1295 Man skulle givetvis kunna göra detta som ett stadsbidrag, där man kan söka om att förbättra sin
1296 maskinpark.

1297 Men i dagens ekonomiska situation, så är det inte där vi ska lägga pengarna.

1298

1299 **Beslut:**

1300 1. att avslå att-satsen

1301 2. att avslå att-satsen

1302 [9.16 Motion om havsvind och regelverk för att ansluta elnäten till våra
1303 grannländer](#)

1304 **Motionskrivare:** Christina Persson

1305 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1306 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1307

1308 [Brödtext](#)

1309 Trots stor potential har Sverige en mycket liten andel vindkraft till havs. För att säkerställa att
1310 investeringarna i havsvind tar fart måste ett regelverk tas fram om hur ansvars- och
1311 kostnadsfördelningen ska se ut, när det gäller att ansluta elnäten över nationsgränser och hur
1312 systemen ska harmoniseras med våra grannländers villkor. Kretsstyrelsen i Lund har tillstyrkt
1313 motionen.

1314 Centerpartiet ska verka för

1315 [Att-sats](#)

1316 [9.16.1](#) att skyndsamt ta fram och bli överens om ett regelverk för elnätsanslutning över
1317 nationsgränser till våra grannländer, så att havsvindsatsningar kan ta fart.

1318 [Yttrande Distrikt](#)

1319 Det finns idag regler inom EU vad som gäller vid hopkoppling av de nationella elnäten.
1320 Kostnadsfördelningen brukar ske genom en förhandling mellan de berörda parterna. Det finns inget
1321 direkt behov av ytterligare regelverk för detta i dagsläget.

1322

1323 **Beslut:**

1324 1. att anse att-satsen besvarad

1325 [9.17 Motion om att fånga in och lagra koldioxid med hjälp av stenmjöl av](#)
1326 [basalt](#)

1327 **Motionskrivare:** Christina Persson

1328 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1329 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1330

1331 [Brödtext](#)

1332 En analys som publicerades i tidskriften Nature i juli 2020, uppskattar att utspridning av stenmjöl av
1333 basalt på ungefär hälften av jordbruksmarken, skulle kunna fånga 2 miljarder ton koldioxid varje år,
1334 vilket motsvarar de kombinerade utsläppen från Tyskland och Japan. Redan idag används liknande
1335 metoder för att förbättra jordar, och att lägga till den nödvändiga mängden basalt skulle inte påverka
1336 jordarna. Allt talar för att basalt- metoden är ett enkelt, praktiskt tillvägagångssätt. Stenmjölet blir
1337 tillsammans med koldioxiden till karbonat, som med tiden sköljs ur och hamnar som kalksten på
1338 havsbotten

1339 Kostnaden för insatsen beror på lokala arbetskraftsnivåer men allt tyder på att denna insats är
1340 mycket kostnadseffektiv. Att fånga och lagra koldioxid på detta sätt kan bli en extra inkomst för
1341 landsbygden. Metoden är kompatibel med befintligt jordbruk och markanvändning och den behöver
1342 omedelbart komma igång för att bekämpa klimatförändringarna. Kretsstyrelsen i Lund har tillstyrkt
1343 motionen.

1344 Centerpartiet ska verka för

1345 [Att-sats](#)

1346 [9.17.1](#) att Jordbruksverket alternativt Naturvårdsverket utreder om metoden att sprida stenmjöl av
1347 basalt är ett kostnadseffektivt sätt att fånga in koldioxid och till gagn för både klimatet och
1348 landsbygdsutvecklingen i Sverige, EU och i de utvecklingsländer som får bistånd från Sverige.

1349 [Yttrande Distrikt](#)

1350 Motionären tar upp en intressant och positiv möjlighet med infångande av koldioxid genom spridning
1351 av basaltstenmjöl på jordbruksmark. Distriktsstyrelsen delar motionärens ambition kring att hitta
1352 metoder för negativa klimatutsläpp. Den forskning som gjorts tyder på positiv effekt i områden med
1353 gamla jordar, där marken förlorat sitt näringsinnehåll genom långvarig vittring. Stenmjölet skulle
1354 också kunna ersätta en del av tidigare bortförd växtnäring. Kostnaderna och nyttan med
1355 stenmjölsspridning behöver utredas, då utmaningarna med metoden är stora. För att åstadkomma
1356 klimatnytta behöver stora mängder spridas över mycket stora arealer åkermark; men metoden är ett
1357 bra komplement till Bio-CCS och biokol. Då stenmjölet inte sällan är fritt från föroreningar behöver
1358 det noga utredas metoder för kontroll och certifiering så vi inte får nya problem. Distriktsstyrelsen
1359 delar motionärens uppfattning att metoden är värd att utreda, framförallt där det finns lämpliga
1360 rester från mineralindustri och på sura jordar med lågt näringsinnehåll.

1361

1362 **Beslut:**

1363 26. att anse att-satsen besvarad

1364 [9.18 Motion om vindkraftsparker som kan bidra till syresättning och
1365 marint liv i Östersjön](#)

1366 **Motionskrivare:** Christina Persson

1367 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1368 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1369

1370 [Brödtext](#)

1371 Den marina miljöövervakningen visar att de döda bottenarna i Östersjön är tre gånger så stora som vid
1372 millennieskiftet. Utvecklingen är skrämmande. Det verkar som om algblomningarna bara ökar och
1373 fiskbestånden mår allt sämre. Orsakerna är övergödning, allt varmare vattentemperaturer och att
1374 Östersjön är så beroende av de trånga inflödena av syrerikt saltvatten via Öresund och Bälten i
1375 söder.

1376 Sverige med sin långa kustlinje i Östersjön har ett särskilt ansvar. Arbetet att stoppa näringstillförseln
1377 från ett intensivt jordbruk och från reningsverken runt Östersjön måste fortsätta med oförminskad
1378 kraft. Men forskares bedömningar är att det inte kommer att räcka för att hejda den negativa
1379 utvecklingen. På kort sikt måste även inflödet av syrerikt ytvatten öka till Östersjön.

1380 En möjlighet till detta har öppnats, nu när Tyskland och Danmark lägger om stora delar av sin
1381 fossilberoende elproduktion. Inom några år ska kapaciteten från havsbaserad vindkraft femfaldigas i
1382 Tyskland och båda länder bygger just nu stora vindkraftsparker i södra Östersjön. Flera nya stora
1383 projekt är på gång och det kan komma ännu fler, även initierade från svenska kraftbolag.

1384 Dessa stora konstruktioner till havs har stor potential att verka positivt för att syresätta Östersjön
1385 om vi tar vara på möjligheterna. Genom pilotstudier i Byfjorden och Kanholmsfjärden har forskare vid
1386 Göteborgs universitet visat att det är effektivt att pumpa ner syrerikt ytvatten till havsbotten. Ibland
1387 blåser det mycket till havs och all producerad energi kan inte tas om hand av elnäten just då.
1388 Överproduktionen skulle då kunna utnyttjas till att driva storskaliga pumpar, som kunde driva ner
1389 syrerikt ytvatten till djupare vatten. Miljöuppföljningen för Öresundsbron har visat att stora pelare
1390 och konstruktioner under vatten kan fungera som fäste för musslor och som skydd för flera viktiga
1391 marina arter, tex ålgräs. Vindkraftsanläggningarna kunde troligen anpassas, så att de fungerade ännu
1392 bättre i detta syfte.

1393 De kommande investeringarna i havsbaserad vindkraft i Östersjön bör dock ses som positiva
1394 satsningar istället för problem. Centerpartiet bör verka för att vindkraftsparkerna i Östersjön ska
1395 kunna ge positiva effekter på syresättningen och för den biologiska mångfalden i Östersjön. Ett sätt
1396 är att lyfta in frågan i arbetet med EUs Östersjöstrategi, ett annat är att i remisser uttala sig positivt
1397 om dessa möjligheter. Det handlar alltså om att påvisa möjligheter och att sätta villkor för att samma
1398 projekt ska kunna göra flera saker samtidigt: elproduktion, syresättning och fäste och skydd för
1399 marint liv. Centerpartiet ser på detta sätt möjligheter med den nya tekniken och bejakar smarta och
1400 kostnadseffektiva sätt att värna och utveckla vår havsmiljö. Kretsstyrelsen i Lund har tillstyrkt
1401 motionen.

1402 Centerpartiet ska verka för

1403 [Att-sats](#)

1404 [9.18.1](#) att bejaka och arbeta för havsbaserade vindkraftsprojekt som kan visa att de är positiva för
1405 syresättning och marint liv i Östersjön.

1406 [Yttrande Distrikt](#)

1407 Satsningarna på havsbaserad vindkraft med lokal nytta är bra. Där det finns syrefattiga bottnar ska vi
1408 också arbeta för möjligheten att förbättra den miljön. En fråga man måste ställa sig är vem skall stå
1409 för de kostnaderna och att dessa finns med i planeringen inför olika etableringar.

1410 När det gäller överproduktion inom vindkraften så finns det planer på att den ska omvandlas till
1411 vätgas eller annan energilagring. Här har man idag kommit långt fram i sitt arbete.

1412 Man får förmodligen söka andra möjligheter till finansiering och samverkan vid satsningar för positiv
1413 syresättning och marint liv.

1414

1415 **Beslut:**

1416 26. att anse att-satsen besvarad

1417 [9.19 Sverigepriser på el](#)

1418 **Motionsskrivare:** Christer Gustafsson

1419 Sala C-krets, VÄSTMANLAND C-dist

1420 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1421

1422 Brödtext

1423 Det finns två missförstånd om el och elpriser som inte blir korrekta bara för att de upprepas gång på
1424 gång. Det första är att vi skulle ha elbrist i Sverige. Sverige har ingen elbrist - elbristen skapas av att
1425 allt överskott hela tiden strömmar ner till kontinenten för att lösa Tysklands och Frankrikes elbrist.
1426 Det spelar ingen roll hur mycket Sverige kommer att bygga ut produktionen, elöverskottet kommer
1427 att fortsätta strömma ut. Det andra missförståndet är att de höga elpriserna skulle vara tillfälliga.
1428 Tvärtom så var det de låga elpriserna för tre år sedan som var tillfälliga. Priserna kommer aldrig ner
1429 till den nivån igen. Samhället ställer om till eldrift i allt snabbare takt och det är enklare och snabbare
1430 att ställa om till eldrift än att bygga ut elproduktionen. Det betyder att det för överskådlig framtid
1431 kommer att vara konstant elbrist, och elpriserna kommer att vara så höga som det går att ta ut av
1432 konsumenterna. Vissa aktörer kommer att tjäna extremt med pengar och andra, dvs.
1433 konsumenterna, kommer att få betala för detta. Det kommer att vara orimligt att fortsätta lappandet
1434 med kompensationer till konsumenten.

1435 För att något moderera effekterna av den nuvarande dysfunktionella elmarknaden så bör man
1436 utreda alternativa prissättningsmodeller. En modell som bör utvärderas är Beken-modellen, med ett
1437 Sverige-pris och ett annat exportpris. Några kommer reflexmässigt att säga att "EU inte kommer att
1438 tillåta detta" men det funkar uppenbarligen för EU-länder som Portugal, Spanien och Polen och även
1439 för Norge. När nu även Tyskland kritiserar nuvarande prissättningsmodell finns det ingen anledning
1440 för Sverige att försvara den dysfunktionella elmarknaden.

1441 Att-sats

1442 [9.19.1](#) att Centerpartiet utreder möjligheterna med Sverigepriser på el, tex. inspirerat av Beken-
1443 modellen.

1444 Yttrande Distrikt

1445 Modellen med fyra el områden i Sverige kan inte vara huggen i sten. Syftet att ge stimulans till ny
1446 produktion och lagring i främst område 4 har hittills inte uppnåtts.

1447 En lösning kunde kanske vara att komplettera de 3 fiktiva gränserna/snitten med en fjärde gräns där
1448 utlandskablarna ansluter. Bifall till motionens syfte.

1449 Distriktsstämman föreslår partistämman besluta

1450 att Centerpartiet utreder möjligheterna med Sverigepriser på el, tex. inspirerat av Beken-modellen.

1451 [9.20 Motion om att använda offentlig upphandling som ett kraftfullt 1452 verktyg för klimatomställning](#)

1453 **Motionskrivare:** Christina Persson

1454 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1455 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1456

1457 Brödtext

1458 Tack vare stora och lång-siktiga inköp kan det offentliga, om rätt krav ställs, bidra med efterfrågan på
1459 klimat-smarta produkter och tjänster och styra konsumtionen i en hållbar riktning. Tack vare offentlig
1460 upphandling kan innovation komma till stånd även för den privata sidan och för export. Myndigheter,
1461 kommuner och verk skulle kunna öka sin inverkan på utvecklingen genom att samverka när det gäller

1462 produktområden som har stor klimatpåverkan, t ex bygg och anläggning, transporter, maskiner, mat,
1463 plast och textil t ex.

1464 Med den nya lagen om offentlig upphandling finns tydligare utrymme att ställa krav på miljöhänsyn.
1465 Bland annat finns möjlighet att värdera ett anbud utifrån livscykel-analys.

1466 Smartare upphandling kräver mer, kunskap, tid och resurser. Upp-handlingsmyndigheten kan hjälpa
1467 till genom att sprida kunskap om lyckade exempel, möjligheterna till samverkan, klimatsmarta krav
1468 och om livscykelanalys som en bedömningsfaktor vid värderingen av olika anbud. Kretsstyrelsen i
1469 Lund har tillstyrkt motionen.

1470 Centerpartiet ska verka för

1471 [Att-sats](#)

1472 [9.20.1](#) att Upphandlingsmyndigheten ska få i uppdrag att sprida kunskap om möjligheterna till
1473 samverkan, klimatsmarta krav och om livscykelanalys som en bedömningsfaktor vid
1474 värderingen av olika anbud samt lyckade exempel.

1475 [9.20.2](#) att Upphandlingsmyndigheten får extra resurser för att praktiskt handleda och stötta de
1476 handlande myndigheterna i klimatomställningen.

1477 [9.20.3](#) att de verk som genom sin upphandling har stor klimatpåverkan, som till exempel
1478 Trafikverket, Försvaret och Statens fastighetsverk, får i tilläggsuppdrag att söka samverkan
1479 med andra offentliga aktörer när det gäller att ställa klimatsmarta krav i sin upphandling och
1480 att årligen åiterrapportera om sådan samverkan till riksdagen.

1481 [Yttrande Distrikt](#)

1482 Motionären tar upp möjligheterna att använda offentlig upphandling som verktyg i
1483 klimatomställningen. Sedan år 2015 har vi en statlig upphandlingsmyndighet och myndighetens
1484 uppgifter framgår av förordning 2015:527. Myndigheten styrs delvis av regeringens årliga
1485 regleringsbrev och ligger under finansdepartementet.

1486 Förordningen fastställer att upphandlingsmyndigheten har det samlade ansvaret för att utveckla,
1487 förvalta och stödja den upphandling som genomförs av upphandlande myndigheter och enheter.

1488 Myndigheten ska verka för en rättssäker, effektiv och socialt och miljömässigt hållbar upphandling till
1489 nytta för medborgarna och näringslivets utveckling. Myndigheten ska främja innovativa lösningar
1490 inom upphandling.

1491 I uppdraget ingår att myndigheten ska samverka med en mängd statliga myndigheter, särskilt
1492 Konkurrensverket, Kammarkollegiet, Verket för innovationssystem, Kommerskollegium,
1493 Naturvårdsverket, Arbetsförmedlingen och Arbetsmiljöverket, samt med regioner, kommuner,
1494 berörda offentliga organisationer och näringslivet för att utveckla upphandlingen. Myndigheten ska
1495 vid behov även samverka med andra organisationer.

1496 Gällande motionärens första att sats ser distriktsstyrelsen att en stor del av detta redan ligger i
1497 myndighetens uppdrag. Men vi kan naturligtvis påtala vikten av att ta hänsyn till exempelvis cirkulär
1498 ekonomi och klimatavtryck när vi skapar opinion eller när det är dags för en offentlig upphandling i
1499 en kommun. Det är också helt centralt att säkerställa att kommuner och regioner faktiskt följer de
1500 cirkulära upphandlingskriterier som Upphandlingsmyndigheten har tagit fram, något som kan göras
1501 genom att se över de riktlinjer som Sveriges Kommuner och Regioner (SK) använder sig av samt
1502 komplettera med vägledning och informationskampanjer.

1503 Avseende resurstilldelning anser distriktsstyrelsen att dagens resurser för upphandlingsmyndigheten
1504 är tillräckliga. Att ytterligare stärka resurserna skall ställas mot andra satsningar vi vill göra.
1505 Distriktsstyrelsen anser också att det är viktigt att kompetensen i första hand finns i de myndigheter
1506 som utför själva upphandlingarna.

1507 I den avslutande att satsen tar motionären upp samverkan mellan övriga statliga verk och
1508 myndigheter. Det finns i dagsläget ett antal uppdrag till myndigheter att samverka kring
1509 klimatarbetet. Ett exempel är ett uppdrag till naturvårdsverket att ta fram förslag för att minska
1510 utsläppen från transporter och resor i statliga myndigheter. Distriktsstyrelsen anser att det finns en
1511 risk i att lägga alltför breda och odefinierade uppdrag till myndigheter och verk. Avslutningsvis kan vi
1512 konstatera att myndigheter får sina uppdrag från regeringen och därmed också återrapporterar till
1513 regeringen.

1514

1515 **Beslut:**

1516 26. att anse att-satsen besvarad

1517 27. att anse att-satsen besvarad

1518 28. att anse att-satsen besvarad

1519 [9.21 Utbyggd kraftvärme säkrar elproduktionen](#)

1520 **Motionskrivare:** Sara Sjödal

1521 TIERPS KOMMUNKRETS C-krets, UPPSALA C-dist

1522 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1523

1524 **Brödtext**

1525 När det är som kallast sätts den Svenska elproduktionen under press. I det fall att kyla sammanfaller
1526 med svag vind uppstår vid vissa punkter ett underskott på el vilket leder till import. Dessa timmar
1527 med kapacitetsbrist ger också tydliga begränsningar för nyanslutning i kraftledningsnätet. Att
1528 strategiskt tillföra ett komplement i energimixen som går på högtryck när den behövs som mest är en
1529 efterfrågad lösning. Kan detta komplement också finnas väl spritt över landet kompenserar det även
1530 för att kraftledningsnätet har svårigheter att erbjuda efterfrågad effekt där elen konsumeras. I detta
1531 fall passar kraftvärme. El produceras vid eldning och spillvärmerna från elproduktionen används som
1532 uppvärmning/fjärrvärme. Ju kallare desto mer eldning och högre elproduktion. Värmepannor finns i
1533 alla storlekar från hushållsnivå upp till stora anläggningar avsedda att värma tusentals hushåll, de är
1534 redan idag jämnt utspridda över landet.

1535 I ett försök att hålla elpriset nere till konsumenter finns en önskan om subventioner av priset på el.
1536 Mer fruktbart på längre sikt skulle vara engångsstöd för att inrätta produktionsanläggningar för ökad
1537 elproduktion som täcker de toppar av efterfrågan som driver upp priset på all el. Ombyggnationer av
1538 redan befintliga anläggningar får snabbt igång ny elproduktion. Utbyggd kraftvärme på alla
1539 storleksnivåer skulle gemensamt ge ett betydande bidrag till elproduktionen samtidigt som
1540 elförsörjningen tryggas lokalt vid ledningsbrott.

1541 Att utgå från bibränsle som villkor för riktat stöd till kraftvärmeproduktion bygger en ökad nationell
1542 självförsörjningsgrad avseende el och minskar importbehov och beroende till stater som erbjuder
1543 icke förnyelsebar energiråvara.

1544 [Att-sats](#)

1545 [9.21.1](#) att befintliga bibränslepannor erbjuds ett riktat stöd för konvertering från enbart
1546 värmeproduktion till kraftvärmeproduktion, stödet ska ligga på den nivån att en investering
1547 får en payofftid på max fem år.

1548 [9.21.2](#) att nyinvesteringar i kraftvärme baserad på bibränsle erbjuds ett riktat stöd som gör att
1549 investeringen får en kortare payofftid än enbart nyinvestering i motsvarande storlek på ren
1550 värmeproduktion.

1551 [Yttrande Distrikt](#)

1552 Elförsörjning och elpriser har verkligen hamnat i fokus sedan Rysslands invasion av Ukraina. Och vi
1553 måste se till att vi säkrar vår tillgång och på alla sätt hitta vägar för ökad elproduktion i vårt land. Att
1554 öka självförsörjningsgraden avseende el och minska importbehovet ser vi positivt på. Kan vi hitta
1555 stödreformer som träffar rätt och som gör skillnad på riktigt så är det väl använda pengar.

1556 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

1557 Att bifalla motionen

1558 Distriktsstämman beslutade

1559 Att bifalla motionen

1560 [9.22 Sätt upp solpaneler på större parkeringar](#)

1561 **Motionskrivare:** Karin Green

1562 Kungsbacka C-krets, HALLANDS C-distrikt

1563 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1564

1565 [Brödtext](#)

1566 Sol och vind är solklart de energikällor som är snabbast att bygga ut för att öka elproduktionen.
1567 Solpaneler blir allt vanligare på våra tak, men de kan helt oproblematiskt sättas upp på fler ställen
1568 som större parkeringar t ex pendelparkeringar, parkeringar vid sjukhus och vid shoppingcentra.
1569 Solceller orsakar inget buller och heller inget förfulande av utemiljön där det redan är bilparkering.
1570 Solcellerna kan både ge skugga åt parkerade fordon och alstra energi. I Frankrike är det tydligen lag
1571 på att alla parkeringar för över 80 fordon ska användas för solpaneler. Låt oss göra detsamma, så vi
1572 snabbt får fram mer hållbar el till den gröna omställningen.

1573 [Att-sats](#)

1574 [9.22.1](#) att Centerpartiet verkar för att större parkeringar i kommuner och regioner förses med
1575 solpaneler för ökad elproduktion.

1576 [9.22.2](#) att Centerpartiet verkar för att privata företag uppmuntras att förse sina parkeringsplatser
1577 med solpaneler för ökad elproduktion.

1578 [Yttrande Distrikt](#)

1579 Solpaneler är absolut en bra energikälla som vårt elnät behöver. Att främja dess utbyggnad är
1580 absolut inget fel i. Men att styra vart kommuner och företag skall bygga sina solcellsanläggningar är
1581 kanske inte rätt väg att gå. De flesta kommuner har fler kvadratmetertak än vad de har stora
1582 parkeringar. Att bygga på ett tak som redan finns på plats är därmed oftast en billigare lösning än att
1583 behöva bygga nya ställningar på parkeringsplatser. Därmed kan den här styrningen göra att färre
1584 solcellsanläggningar byggs.

1585 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att anse motionen besvarad.

1586 [9.23 Motion om bränsle och återbetalning inom jord- och skogsbruk](#)

1587 **Motionskrivare:** Jenny Anderberg

1588 LJUNGBY C-krets, KRONOBERG C-dist

1589 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1590

1591 [Brödtext](#)

1592 Sedan lång tid tillbaka har jord och skogsbruket kunnat ansöka om återbetalning av koldioxidskatten
1593 för den fossila diesel som använts. Detta har gynnat dessa branscher. Däremot har man inte kunnat
1594 få någon kompensation i de fall man velat använda fossilfria bränslen ex. HVO eller rapsbaserad
1595 diesel, då dessa drivmedel inte har någon påförd koldioxidskatt. Detta har gjort att det hittills alltid
1596 varit mer lönsamt att välja fossilt drivmedel, trots att fossilfria alternativ finns. Prisskillnaden har
1597 under året varit 5-10kr/liter drivmedel (fossilfritt drivmedel dyrare än fossilt) vid pump, före
1598 eventuell återbetalning av koldioxidskatten.

1599 [Att-sats](#)

1600 [9.23.1](#) att Centerpartiet ska verka för att det ska vara konkurrensneutralt att välja fossilfria
1601 alternativ inom de gröna näringarna.

1602 [Yttrande Distrikt](#)

1603 Distriktsstyrelsen delar motionärens åsikt att det fossilfria måste öka och så även inom de gröna
1604 näringarna. Motionen lyfter fram en snedvridning i nuvarande system som missgynnar det fossilfria
1605 och i stället främjar en fortsatt användning av fossilbaserade drivmedel. Motionens intention går
1606 även i linje med två av de program som partistämman ska behandla i höst: landsbygd respektive
1607 miljö/klimat.

1608 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att bifalla motionen.

1609 [9.24 Motion om sänkt skatt på kraftvärmeverk och utöka inciktament för
1610 mer pyrolysis](#)

1611 **Motionskrivare:** Robert Linder Blomberg

1612 Lerum C-krets, Västra Götaland Västra C-dist

1613 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1614 Andreas Lifvmark, Lerum

1615 [Brödtext](#)

1616 Effektbristen är ett faktum över hela Europa. Därför behöver varenda sten vändas på för att
1617 underlätta mer elproduktion över hela landet. Samtidigt, måste vi göra allt för minska utsläppen.

1618 Samtidigt finns det ingenting som pekar på att mängden el som behövs i Sverige kommer minska,
1619 siffror från Svenska kraftnät visar att bara i västverige behöver vi vid 2030 kommer dubbla vår
1620 konsumtion och vid 2045 kommer vi nästan tredubbla enligt siffror från Svenska kraftnät.

1621 Värmekraft är ett viktigt recept för att kunna producera el, när det är effektbrist ute i elnäten.
1622 Sådana exempel kan vara när ett kärnkraftverk står still, när det inte blåser så våra vindkraftverk inte
1623 producerar tillräckligt eller när vattenkraften för tillfället inte producerar lika mycket som vanligt.

1624 Så för att kunna vara i närheten av att klara av vår konsumtion är kommunerna en viktig pusselbit,
1625 då många av dagens kraftvärmeverk är just kommunala och likaså våra lantbrukare. Både lantbruket,
1626 och kraftvärmeverk har teknik till att producera biokol.

1627

1628 Likaså, ibland så behöver man inte producera lika mycket el från våra kraftvärmeverk, exempel som
1629 de fallen då de blåser väldigt mycket. Vid denna tid kan man istället producera biokol genom pyrolys,
1630 som bildar biokol, gas och en pyrolysvätska som restprodukt. Biokolen kan användas för lantbruket
1631 som gödsel, eller som förbränningsmedel för industrin. Gasen skulle kunna användas som
1632 förbränningsmedel och pyrolysvätskan skulle kunna användas som biodrivmedel.

1633 Centerpartiet behöver göra allt i sin makt för att uppmuntra lokal elproduktion, särskilt hållbar och
1634 förnyelsebar sådan. Effektbristen är nu.

1635 Därför yrkar vi på Centerpartiet ska driva att:

1636 [Att-sats](#)

1637 [9.24.1](#) att ta fram en prismodel för produktion av biokol, gas och pyrolysvätska.

1638 [9.24.2](#) att införa en marknadsplats för föräljning av biokol som kolsänka.

1639 [9.24.3](#) att sänka energiskatten för kraftvärmeverk.

1640 [9.24.4](#) att ta bort energiskatten på kraftvärmeverk som uppfyller kraven på pyrolysisintegration.

1641 [Yttrande Distrikt](#)

1642 Motionären lyfter ett viktigt område för Sverige med relevans ur åtminstone tre aspekter, säker
1643 tillförsel av energi, och tillförsel av energi till låg kostnad, och tillförsel av energi med låg belastning
1644 på miljö och klimat. Centerpartiet bör driva på en utveckling i motionens anda. Inför en ny
1645 industrialiseringsvåg och inför ett ökat fokus på livsmedelsproduktions villkor ligger motionen rätt i
1646 tiden. Som ett liberalt parti ser Centerpartiet att marknads aktörer ska ges goda förutsättningar att
1647 agera och att politikens uppgift är att stödja och tillhandahålla goda spelregler. De fyra att-satserna
1648 är lite olika till karaktär och bör behandlas separat.

1649 Det kan inte vara politikens uppgift att ta fram en prismodell, det bör göras av marknads aktörer.

1650 Det är tveksamt om det är politikens uppgift att införa en marknadsplats. Det bör återigen
1651 marknads aktörer göra. Politiken kan sätta upp spelregler, men inte tillhandahålla själva
1652 marknaden eller marknadsplatsen.

1653 Kraftvärme är en mycket bra teknik för att möta effektutmaningar och bör ges goda villkor.

1654 Se ovan, samt att pyrolys är gynnsamt varför denna adderande teknologi bör ges extra goda
1655 förutsättningar.

1656 **Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:**

1657 Att motionens första och andra att-satser avslås

1658 Att motionens tredje och fjärde att-satser bifalls

1659

1660 **Distriktsstämman beslutade att bifalla distriktsstyrelsens förslag att:**

1661 • avslå första och andra att-satsen

1662 • bifalla tredje och fjärde att-satsen

1663 [9.25 Tillåt och tillgängliggör förnybara drivmedel.](#)

1664 **Motionskrivare:** HENRIK Jansson

1665 Vänersborg C-krets, Fyrbodals C-distrikt

1666 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1667

1668 [Brödtext](#)

1669 Alla befintliga fordon, bensin och dieslbilar, skulle snabbt kunna övergå till att köras på rena
1670 fossilfria drivmedel. Av flera anledningar är det idag ändå oftast inte möjligt för bilisten att göra så. En
1671 anledning är att den så kallade pumplagen är felutformad och i praktiken hindrar fossilfria drivmedel
1672 från att nå ut till bilisten, genom en skrivning som säger att det förnybara drivmedlet som enligt
1673 lagen ska tillhandahållas ska innehålla minst 50% förnybart. Detta gör att fossila och förnybara
1674 drivmedel blandas, och bilisten får inte möjlighet att tanka rena fossilfria drivmedel, som sedan länge
1675 är skattebefriade. Ett distributionsnät för att förse alla i hela landet med fossilfria drivmedel är alltså
1676 sedan länge uppbyggt, men används idag inte till fossilfria drivmedel. Genom att ändra skrivningen i
1677 lagen kan detta snabbt rättas till, och alla skulle då få möjlighet att välja att tanka fossilfria och
1678 skattefria drivmedel. Det finns många olika förnybara drivmedel som skulle kunna ersätta de fossila
1679 drivmedlen om de gjordes tillgängliga för bilisterna genom det distributionsnät som redan finns.

1680

1681 Den andra anledningen är att etanol, som är världens absolut största biodrivmedel, inte får säljas i
1682 Sverige utan att blandas med bensin. När etanol blandas med bensin blir det naturligtvis inte
1683 fossilfritt längre. Dessutom orsakar bensininblandningen högre literpris, högre bränsleförbrukning,
1684 större mängd kväveoxider i avgaserna, skadliga kolväteutsläpp och motorproblem. Med ren
1685 etanoldrift skulle man slippa ifrån detta. Alla som idag har en bensinbil skulle enkelt kunna konvertera
1686 sin bil till ren etanoldrift och köra fossilfritt, till en mycket lägre kostnad, dessutom utan skadliga
1687 kolväteutsläpp. Etanol får inte säljas utan bensininblandning eftersom den denaturering som alltid
1688 har använts i E85 fortfarande inte har godkänts som fullständig denaturering. Det innebär att om
1689 man köper denaturerad, alltså odrickbar etanol, så får man ändå betala alkoholskatt på bränslet,
1690 vilket är över 500 kr per liter plus moms. Genom att godkänna denatureringen kan ren etanol säljas i
1691 Sverige och alla som idag har en bensinbil skulle kunna köra på ren etanol istället, utan fossila
1692 utsläpp. Därför måste denatureringen omedelbart godkännas.

1693

1694 För att kunna konvertera befintliga fordon måste det också göras tillåtet att konvertera befintliga
1695 fordon. Det finns ett regelverk kring detta i dagsläget som är dåligt och som leder till dyra och dåliga
1696 konverteringar. Därför har de flesta konverteringar gjorts utanför regelverket för att få bättre och
1697 billigare konverteringar. Genom att införa ett logiskt och enkelt regelverk, lämpligtvis med enda krav
1698 att man håller rätt lambdavärde på bilprovningen, så kan konverteringar göras effektivt och billigt.
1699 Detta har Centerpartiet stämmobeslut på sedan 2017, men det har ändå inte blivit partiets
1700 politik. Därför motionerar jag igen om detta och yrkar återigen:

1701

1702 [Att-sats](#)

1703 [9.25.1](#) att godkänna den befintliga denatureringen för etanolbränsle, eller en annan lämplig
1704 denaturering, som fullständig denaturering.

1705 [9.25.2](#) att den så kallade pumplagen ändras så att rena förnybara drivmedel blir tillgängliga för
1706 bilisterna att tanka genom att skrivningen i lagen ändras från 50 till 100% förnybart.

1707 [9.25.3](#) att konvertering av befintliga fordon godkänns enligt ett enkelt och logiskt regelverk,
1708 lämpligen genom att hålla rätt lambdavärde på bilprovningen som krav för godkännande.

1709 [Yttrande Distrikt](#)

1710 Som motionären beskriver skulle enkla och nödvändiga politiska beslut leda till en snabb omställning
1711 av transportsektorn. Alternativen finns, distributionsnät för bränslen finns, och bilarna finns.

1712 Att det samtidigt dessutom skulle bli billigare för bilisten gör att viljan bland folk att ställa om också
1713 finns, om alternativen tillåts. I dagsläget får bilisten oftast inte ens möjligheten att välja fossilfria
1714 alternativ. Det är ohållbart att hindra de fossilfria alternativen som finns från att användas, och ett
1715 stort slöseri att ha byggt upp ett distributionsnät för förnybara drivmedel och sen inte använda det.

1716 Samtidigt är det bråttom att få bort de fossila utsläppen. Vi har varken tid eller råd att vänta och byta
1717 ut hela bilparken. Att använda det som redan finns är det mest miljösmarta och resurssnåla, och
1718 även billigast för konsumenten.

1719 Det är också en rättvisefråga att göra det möjligt för alla i hela landet, oavsett ekonomiska
1720 förutsättningar, att kunna vara med i omställningen.

1721 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman

1722 att **bifalla motionen**

1723 [9.26 Inför en ersättning för biokol](#)

1724 **Motionskrivare:** HENRIK Jansson

1725 Vänersborg C-krets, Fyrbodals C-distrikt

1726 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1727

1728 [Brödtext](#)

1729 Människans utsläpp av koldioxid med fossilt ursprung har hittills bara ökat och det kommer inte att
1730 räcka att enbart sluta med utsläppen, särskilt inte med den takt vi har nu. Vi kommer också att

1731 behöva lagra in en stor del av det kol vi redan har tillfört systemet. Det görs bäst genom biokol,
1732 eftersom det ger en lång rad nödvändiga positiva andra effekter. Biokol är helt enkelt förkolnad
1733 biomassa, och har den egenskapen att den inte bryts ner så som obehandlad biomassa. Det gör att
1734 biokolet kan ligga i marken i tusentals år och hålla kol bundet. Om detta sätts i system kan vi på sikt
1735 lagra in obegränsat med kol i marken. Människans utsläpp av koldioxid motsvarar hittills mer än 400
1736 miljarder ton fossilt kol, och utsläppstakten är nu över 8 miljarder ton per år. Dessa 400 miljarder ton
1737 skulle helt kunna lagras in i marken genom att lagra in 25 kg biokol per kvadratmeter odlad jord. Det
1738 är en bråkdel av vad man skulle kunna lagra in i jorden.

1739

1740 Samtidigt löser det en lång rad andra problem. Biokolet håller näringsämnen och vatten bundet i
1741 jorden. Det minskar näringsläckaget och risken för torrskador minskar. Särskilt på torra jordar får
1742 man kraftigt ökade skördar. Jorden blir också mer lättbearbetad. Biokolet kan också ersätta kalk som
1743 är en ändlig råvara. Ökade skördar är något vi behöver för att mätta befolkningen utan ta mer mark i
1744 anspråk, och också för att producera energi och material. I samband med produktionen av biokol fås
1745 också värme och pyrolysgaser som kan göras om till drivmedel eller el. Därför behövs en ersättning
1746 för biokol om någon ska kunna göra jobbet. Ersättningen måste ha en koppling till kostnaden för att
1747 släppa ut koldioxid för att vara logisk och rättvis, och för att kunna finansieras. Centerpartiet behöver
1748 därför verka för att införa en ersättning till den som tillverkar och lagrar in biokol, och att en nivå på
1749 denna ersättning sätts. Den måste också på något sätt ha en koppling till utsläppskostnaden, alltså
1750 koldioxidskatten. Om den som släpper ut får betala, ska den som lagrar in få betalt. Centerpartiet har
1751 redan stämmobeslut på att den som lagrar in biokol ska få ersättning men det har ännu inte blivit
1752 partiets politik, och ingen nivå är satt eller föreslagen vilket gör förslaget verkningslöst. Jag föreslår
1753 därför

1754

1755 [Att-sats](#)

1756 [9.26.1](#) att en bestämd ersättning för tillverkning och inlagring av biokol införs.

1757 [9.26.2](#) att denna ersättning har en koppling till koldioxidskatten eller till en koldioxidavgift.

1758 [Yttrande Distrikt](#)

1759 Biokol har i praktiken en oändlig potential att bidra till att sänka koldioxidhalten i atmosfären och på
1760 sätt undvika en ökning av växthuseffekten. Det finns fler sätt att ta bort koldioxid från atmosfären,
1761 men biokol är den enda tekniken som samtidigt ger en rad andra positiva effekter och löser andra
1762 miljöproblem. Att lösa alla dessa andra problem var för sig skulle bli mycket dyrare, om ens möjligt.

1763 Därför behöver staten snabbt införa en ersättning för den som tillverkar och lagrar in biokol. Om en
1764 ersättning dröjer kommer inlagringen att inriktas på andra tekniker, som inte ger några andra
1765 positiva effekter. Andra alternativ gynnar inte heller landsbygden och många små företag så som
1766 biokol skulle göra utan bara några få större företag. För att kunna finansiera inlagringen måste
1767 ersättningen också ha en koppling till kostnaden för att släppa ut.

1768 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman

1769 att **bifalla motionen**

1770 [9.27 Flyttad att-sats från Motion 6.14 Hav och sand - hand i hand](#)

1771 **Motionskrivare:** Centerstudenter

1772 Riksorganisationen

1773 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1774 Centerstudenters förbundsstyrelse

1775 [Brödtext](#)

1776 I Sverige är idag all diesel subventionerad för svenska fiskebåtar där de slipper betala den egentliga
1777 kostnaden för användningen det fossila bränsle som de använder. Det är svenska staten som står för
1778 notan av fiskeindustrins utsläpp, vilket inte ger industrin några incitament till att släppa ut mindre.

1779 Det värsta fallet av detta är bottentrålning, som släpper ut mest koldioxid per båt och per kilo fångad
1780 fisk. Fallet med bottentrålning är speciellt jämfört med de andra fiskemetoder som används i Sverige
1781 idag. De tunga näten som skrapar längs med botten skadar bottenlevande organismer och drar
1782 dessutom upp skadliga toxiner från sedimentet på havets botten. Detta skadar fiskbestånden på sikt
1783 och bidrar till minskande fiskbestånd över tid. Utöver detta så använder bottentrålade fiskebåtar
1784 mycket mer fossila bränslen för mängden fisk de fångar, vilket gör att det inte hade varit finansiellt
1785 lönsamt utan statens subventioner. Detta kräver en reform som innebär att den svenska staten inte
1786 längre finansierar miljöförstöring.

1787 [Att-sats](#)

1788 [9.27.1](#) att Centerpartiet verkar för att den Svenska staten ska sluta subventionera diesel för
1789 bottentrålning senast 2025.

1790 [Yttrande Distrikt](#)

1791 .

1792 [9.28 Flyttad att-satser från Motion 9.40 Motion om en mer hållbar
1793 plastanvändning](#)

1794 **Motionskrivare:** Christina Persson, Lund, Skåne

1795 Riksorganisationen

1796 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1797

1798 [Brödtext](#)

1799 I hela världen produceras årligen 380 miljoner ton plast. Det motsvarar ungefär hela mänsklighetens
1800 vikt. Årligen. Den enorma produktionen leder till mikroplaster i haven och annan nedskräpning –
1801 liksom till en betydande klimatpåverkan.

1802 Förpackningar slukar hela 42 procent av världens produktion av plast, som kräver stora mängder olja
1803 och naturgas. Förpackningar är problematiska eftersom de som regel är skapade med en inbyggd
1804 tanke om att materialet ska slängas. I praktiken används de inte mer än några minuter, timmar,
1805 dagar eller månader – trots att materialet kan förbli intakt i årtionden, kanske till och med
1806 årtusenden.

1807 Företag och politiker pratar gärna om återvinning som en mirakelkur mot plastens problem, trots att
1808 vi fortfarande använder allt för mycket plast allt för kortsiktigt. Det gäller inte minst i Sverige där vi
1809 har en omfattande sopförbränning som i dag står för ungefär 6 procent av utsläppen av växthusgaser
1810 inom landets gränser.

1811 Växthusgasutsläppen från avfallsförbränning har en ökande trend och var 2021 fem gånger högre än
1812 1990. Utsläppen kommer i huvudsak från plast som nästan uteslutande baseras på fossil råvara, det
1813 vill säga olja och naturgas. För att minska sektorns utsläpp behöver mängden fossil plast som går till
1814 förbränning minskas genom bland annat ökad resurseffektivitet och materialåtervinning. Att minska
1815 plasten i avfallet kräver insatser från aktörer längs hela plastens värdekedja, eftersom många olika
1816 aktörer använder plast och därmed bidrar till uppkomsten av plastavfall.

1817 På något vis har vi fått för oss att vi hanterar sopor på ett "bra sätt" när vi samtidigt är en av de
1818 nationer i världen som producerar mest sopor per capita. Det är inte bristande sophantering som är
1819 huvudproblemet, det är soporna i sig själv. Kretsstyrelsen i Lund har tillstyrkt motionen.

1820 Centerpartiet ska verka för

1821 [Att-sats](#)

1822 [9.28.1](#) att plastproducenter får ta hela sin kostnad inom EU:s utsläppshandel av växthusgaser.

1823 [9.28.2](#) att koldioxidtullarna vid EU:s yttre gränser även ska gälla plastproduktionsindustrin.

1824 [Yttrande Distrikt](#)

1825 .